

MKB Nedsense N.V.

Jaarverslag 2017

Inhoud

1.	Namen en adressen	4
2.	Bestuursverslag 2017	7
3.	Verslag van de Raad van Commissarissen	17
4.	Gebeurtenissen na balansdatum	19
5.	Risicofactoren	21
6.	Corporate Governance	25
7.	Remuneratiebeleid	33
8.	Personalía	34
9.	Bestuursverklaring	37

1. Namen en adressen

MKB Nedsense N.V.
Postbus 26
1400AA Bussum
www.nedsense.nl

Raad van Bestuur

P.P.F. de Vries

Raad van Commissarissen

G.P Hettinga
D. van Dam

Beste aandeelhouder,

Sinds de verkoop van de Loft-activiteiten begin 2016 is MKB Nedsense NV (toen nog onder de naam NedSense enterprises N.V.) een BFZA, een beursfonds zonder operationele activiteiten.

Dat betekende ook dat het nieuwe bestuur en de nieuwe Raad van Commissarissen twee belangrijke taken kregen.

- Het beperken en onder controle houden van de kosten verbonden aan de vennootschap en beursnotering.
- Het zoeken naar een nieuwe bestemming voor deze beursvennootschap.

Het is verheugend dat we u kunnen melden dat beiden zijn gerealiseerd. MKB Nedsense heeft de kosten tot een zeer laag niveau teruggebracht en er is een nieuw perspectief ontstaan door de omvorming naar investeringsmaatschappij en de aankoop van bedrijven van Value8, grootaandeelhouder van MKB Nedsense. De vennootschap maakt dus een nieuwe start als investeringsmaatschappij voor MKB-bedrijven met een waarde tot 10 miljoen euro.

Indien u daar meer over wilt weten verwijzen we u graag ook naar Informatieprospectus van maar liefst 162 pagina's dat beschikbaar is gesteld via onze website.

Er lonkt een nieuw perspectief dat – getuige de positieve koersontwikkeling van het aandeel – door beleggers wordt gewaardeerd.

Wij zullen ons vol inspannen om van investeringsmaatschappij MKB Nedsense een succes te maken.

Met vriendelijke groet,

Peter Paul de Vries

2. Bestuursverslag 2017

MKB Nedsense is een te Bussum gevestigde beursvennootschap. Het bestuursverslag betreft het boekjaar 2017. De jaarrekening wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De vennootschap kende de eerste 10 maanden van 2017 een relatief laag activiteitsniveau. Sinds de verkoop van de Loft-divisie begin 2016 is MKB Nedsense een zogenaamde BFZA, een beursfonds zonder operationele activiteiten. In het belang van aandeelhouders is destijds een groot deel van de netto cash-opbrengst van deze verkoop als dividend aan aandeelhouders uitgekeerd. Bestuur en Raad van Commissarissen hebben zich ten doel gesteld de kosten tot een laag niveau te reduceren. Dat leverde op dat over het eerste halfjaar het kostenniveau was teruggebracht tot 0,04 miljoen euro.

De lopende kosten zijn terug te voeren op de kosten voor:

- de notering (Euronext Amsterdam en ABN Amro)
- toezicht: AFM
- kosten van Bestuur en Raad van Commissarissen

In 2017 is veel aandacht besteed aan het realiseren van een nieuwe toekomst voor MKB Nedsense als beursvennootschap. Besloten is om MKB Nedsense te transformeren in een investeringsmaatschappij.

Op 22 november 2017 heeft MKB Nedsense bekendgemaakt dat zij overeenstemming had bereikt over de verwerving van enkele MKB-belangen van Value8. Op 29 december 2017 is het eerste deel van de aangekondigde transacties geëffectueerd. Dat betreft de aankoop van drie technische ondernemingen die onderdeel uitmaken van de Value8 Tech Group: Axxess/Get-Up (liften), AquaServa/Biobeheer (waterbeheer) en GNS Brinkman (veiligheidsoplossingen). De voorlopige overnamesom van de activiteiten bedroeg tien miljoen euro. Daarbij is aangegeven dat de definitieve overnamesom wordt bepaald na afronding van de externe waardeeringsanalyse. De overnamesom wordt voldaan door verrekening van een bedrag van 0,7 miljoen euro die MKB Nedsense uit hoofde van een overeenkomst van geldlening van Value8 te vorderen heeft, alsmede een vendor loan van 4,8 miljoen euro en een converteerbare lening van 4,5 miljoen euro. Voorts worden er 13,3 miljoen warrants met een uitoefenkoers van 0,15 euro uitgegeven aan Value8.

Deze waardering was gebaseerd op een voorlopige interne waarderingsanalyse die slechts in het kader van deze transactie is opgesteld. De definitieve transactiewaarde is tegelijk met de publicatie van de jaarrekening vastgesteld op 10,003 miljoen euro. Het verschil in de waardering is gecompenseerd door een verhoging van de vendor loan. In het kader van de transacties heeft MKB Nedsense verklaard de activiteiten niet zonder instemming te zullen verkopen of verpanden totdat de vendor loan is terugbetaald.

Op 2 januari 2018 is door de aandeelhoudersvergadering het voorstel om de statutaire naam van NedSense enterprises N.V. te wijzigen in MKB Nedsense N.V. goedgekeurd. Op 7 maart 2018 is de aankoop van de drie Value8 bedrijven unaniem door de MKB Nedsense aandeelhouders geaccordeerd.

Het voornemen bestaat om verdere stappen te ondernemen in het kader van de aankoop van (belangen in) vier ondernemingen, waaronder de meerderheidsbelangen in de vergunningsplichtige ondernemingen BK Group en Amsterdamgold en de minderheidsdeelnemingen Keesmakers en Warmako. De overname van deze overige belangen is nog niet geformaliseerd en is voorts onder voorbehoud van diverse goedkeuringen, waaronder de goedkeuring in verband met vergunningen. Op het moment dat nadere mededelingen kunnen worden gedaan omtrent de overname van een of meerdere van deze belangen, zal MKB Nedsense een persbericht uitbrengen.

Strategie

MKB Nedsense focust zich als investeringsmaatschappij op investering in MKB-ondernemingen en het ondersteunen van de groeiambities van deze ondernemingen.

MKB Nedsense richt zich vanaf boekjaar 2017 op het investeren en deelnemen in ondernemingen tot een waardering van circa 10 miljoen euro. Daarbij wordt in beginsel een ondergrens van 1 miljoen euro gehanteerd.

Bij de beoordeling van mogelijke investeringen in een onderneming wordt geanalyseerd of en in hoeverre de betreffende onderneming voldoet aan een of meer van de volgende criteria:

- de onderneming heeft een substantiële marktpositie;
- de onderneming heeft een ondernemingswaarde in de range van 1-10 miljoen euro;
- de onderneming is actief in een groeiende markt en/of heeft voldoende potentie voor groei en/of marge-verbetering;
- de onderneming heeft stabiele en/of groeiende kasstromen;
- de onderneming heeft haar hoofdactiviteiten in de Benelux;
- de onderneming heeft een sterk track record;
- de onderneming heeft sterk management;
- de onderneming heeft potentie om (op termijn) dividend uit te keren;
- de onderneming hanteert een degelijk risicobeheersingssysteem;
- de onderneming en haar management zijn in staat te voldoen aan de verplichtingen in verband met een beursnotering van investeerder MKB Nedsense;
- de onderneming heeft een duurzaam karakter;
- de onderneming heeft een beleid op het gebied van diversiteit.

Of een onderneming voldoet aan de bovenstaande criteria wordt beoordeeld door de directie en – in zijn toezichthoudende functie - de Raad van Commissarissen. Hierbij wordt onder meer de sector waarin de onderneming actief is in ogenschouw genomen.

Na de transactie met Value8 zal MKB Nedsense haar organisatie herbezien en bekijken in hoeverre bepaalde activiteiten op een verdere organisatorische afstand van Value8 kunnen staan. Daarbij moet worden gedacht aan een verdere eigen invulling van de organisatie. Na de verwerving van (een aandelenbelang in) een onderneming zal MKB Nedsense – indien nodig – aandacht besteden aan (de verbetering van) de administratieve processen, de governance structuur en het management.

MKB Nedsense rapporteert als 'investment entity' en maakt gebruik van de consolidatievrijstelling conform IFRS-10.

Portefeuillebedrijven

Hieronder volgt een overzicht van de ondernemingen die vanaf 29 december 2017 onderdeel uitmaken van MKB Nedsense. De gezamenlijke omzet van de betreffende ondernemingen bedroeg in 2017 ongeveer 16 miljoen euro, met een EBITDA van 1,0 miljoen euro. Bij de ondernemingen werkten ultimo 2017 circa 132 medewerkers op FTE-basis. MKB Nedsense rapporteert in 2017 als een investment entity conform de IFRS 10 'consolidatievrijstelling'. Dat betekent dat de cijfers van de diverse meerderheidsbelangen niet zullen worden geconsolideerd. De investeringen en meerderheidsbelangen zullen op basis van fair value worden gewaardeerd en gepresenteerd. Als toelichting worden in deze paragraaf financiële cijfers over de afgelopen jaren opgenomen. De cijfers zijn voor de jaren 2015 en 2016 afkomstig uit de gecontroleerde jaarrekening 2016 van Value8.

AquaServa (100%)

AquaServa is gespecialiseerd in het beheren van waterinstallaties en het oplossen van watergerelateerde problematiek zoals bijvoorbeeld legionella. Daarnaast biedt AquaServa oplossingen op het gebied van elektra-, gas-, lucht- en brandveiligheidsinstallaties.

AquaServa is opgericht in 1999 door drinkwaterbedrijven PWN en Oasen (voorheen Hydron). De onderneming is gestart als adviesbureau voor waterinstallaties en het opstellen van RBP's (risicoanalyse & beheersplannen). Naar aanleiding van de legionellaramp in Bovenkarspel werd controle op legionella verplicht gesteld voor een groot aantal instellingen. Na het uitbrengen van het advies ontstond bij veel van de klanten van AquaServa de vraag om ook de aanpassingen uit te voeren. Zo is AquaServa in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een totaalontzorgers op alle disciplines. Van advies, tot aanpassing, tot beheer. AquaServa heeft een landelijke dekking van gecertificeerde adviseurs, die werken volgens erkende veiligheidsnormen. Dit stelt AquaServa in staat haar klanten (onder meer zorginstellingen, woningbouwcorporaties en overheidsinstellingen) volledig te ontzorgen op het gebied van waterveiligheid. Door een te zware financieringslast als gevolg van een LBO-transactie is AquaServa in financiële problemen geraakt. Begin 2015 is AquaServa overgenomen door de Value8 Tech Group en geherstructureerd. Value8 heeft haar eerdere ervaringen kunnen gebruiken en heeft AquaServa zeer snel kunnen stabiliseren en winstgevend en cashflow positief kunnen maken.

De diensten van AquaServa zijn onder te verdelen in een vijftal categorieën;

1. Advies, bestaande uit het opstellen van adviezen, risicoanalyse en beheersplannen. Voor veel klanten is dit een wettelijke verplichting. Daarnaast vallen binnen deze categorie de inspecties NEN1006, NEN3140 en diverse besmettingsanalyses.
2. Engineering, bestaande uit aanpassingen van installaties, desinfecties, boilerreinigingen. Daarnaast valt binnen deze categorie de controle van keerkleppen.
3. Micro-analyse, bestaande uit monsternamen en monsteranalyse. AquaServa neemt circa 15.000 monsters per jaar. Voor veel klanten komt het afnemen van deze categorie diensten

voort uit een wettelijke verplichting. Voor het verlenen van die diensten uit deze categorie werkt AquaServa intensief samen met het laboratorium van Biobeheer.

4. Gebouwbeheer, bestaande uit het laten doorstromen van leidingen en temperatuurbe-waking. Voor veel klanten komt het afnemen van deze diensten voort uit een wettelijke verplichting. Binnen deze categorie werkt AquaServa met verregaande geautomatiseerde processen, een full service oplossing voor haar klanten.
5. Woningkeuringen, bestaande uit keuringen gas-, water- en elektra-installaties en energie labels bij woningmutaties. Net als bij het gebouwbeheer werkt AquaServa binnen deze ca-tegorieën met verregaand geautomatiseerde processen, met full service oplossingen voor haar klanten.

AquaServa heeft circa 40 medewerkers in dienst. Op alle arbeidsovereenkomsten is de cao Metaal & Techniek van toepassing. De onderneming heeft ruime expertise op het gebied van gebouw gebonden drinkwaterinstallaties. AquaServa opereert als een aanbieder van totaal-oplossingen op het gebied van gebouwbeheer en probeert in dit kader in te spelen op de groeiende behoefte aan geautomatiseerde beheersmaatregelen.

Axess / Get Up (100%)

Axess is een internationale producent van 5 typen liften en is momenteel gevestigd te Zaan-dam en Vaassen. De installatie van de liften bij de klant wordt daarbij uitbesteed. Daarnaast verzorgt het reparaties, onderhoud en periodieke controles van ongeveer 400 door Axess ge-installeerde liften. Axess is een specialist op het gebied van platformliften waarvoor, in tegen-stelling tot conventionele liften, geen liftschacht nodig is. Hierdoor worden ze relatief eenvou-dig en goedkoop geïnstalleerd.

Axess installeert liften, voornamelijk in de marksegmenten onderwijs (scholen en BSO's), zorg (huisartsen en zorgwoningen), woningen (appartementengebouwen en particuliere woningen) en retail (supermarkten en andere winkels). Ook speelt Axess in op de vergrijzingstrend door zogenaamde mindervalidenheffers aan te bieden. Dit is een lifttype dat specifiek ontwikkeld is om kleine hoogtes te overbruggen op locaties waar de bouw van platform- of standaardliften niet nodig of niet mogelijk is. Axess genereert een belangrijk deel van van de omzet in het bui-tenland. Naast haar specialisatie in de productie van platformliften, onderscheidt Axess zich van haar concurrentie door een hoge mate van flexibiliteit, een goed design en een uitmun-tende service.

Sinds 2012 heeft Value8 de organisatie op het gebied commercie, automatisering en HR struc-tureel verbeterd, verhuisd van Amersfoort naar Zaandam en het aantal leveranciers ingeperkt om de marges te verbeteren. Hierdoor is Axess in 2015 opnieuw winstgevend geworden. Met betrekking tot haar directe toekomst verwacht Axess dat de vraag naar hoogwaardige liften in de komende jaren verder zal groeien door trends als vergrijzing, duurzaamheid en urbanisa-tie. Voorts zijn in het najaar van 2017 de liftactiviteiten van Get Up overgenomen.

Biobeheer (100%)

Biobeheer is een onafhankelijk bacteriologisch onderzoeksbureau en heeft een toonaangevend geaccrediteerd laboratorium op het gebied van legionella en microbiologisch wateronderzoek en onderzoek voor het binnenmilieu. Biobeheer is in 1989 is opgericht. Sinds de oprichting heeft Biobeheer een gestage groei doorgemaakt en is mede door de overname van Klimacare B.V. in 2012 uitgegroeid tot een totaalleverancier op het gebied van wateronderzoek en binnenmilieu onderzoek. Biobeheer bezit een eigen ISO17025 geaccrediteerd laboratorium en is BRL 6010 gecertificeerd.

Bij de Biobeheer Groep werken ongeveer 30 mensen en is opgebouwd uit de volgende divisies:

1. Laboratorium,
2. Binnenmilieu,
3. Biobeheer Water,
4. België.

Deze divisies leveren tezamen het gehele pakket aan diensten en producten van de Biobeheer Groep.

De werkzaamheden van de divisie Laboratorium bestaan uit: monsternames, analyse van watermonsters op legionella, microbiologische wateranalyses, analyses van zwembadwater, analyses van meetprogramma's volgens de Drinkwaterwet en analyses van microbiologische lucht- en contactmonsters.

De divisie Binnenmilieu opereert als een consultancybureau op het gebied van luchtkwaliteit in gebouwen met als specialisatie microbiologische metingen ten behoeve van het binnenmilieu. Ook de divisie Water opereert als consultancybureau, zij het met een specialisatie op het gebied van het uitvoeren van risico-analyses en het opstellen van beheersplannen ten behoeve van de legionellabacterie. Voorts is deze divisie KIWA-gecertificeerd (K41437).

Tot slot is de divisie België in België marktleider op het gebied van advisering over waterbeheer met als specialisatie (bestrijding van) legionella en luchtkwaliteit in gebouwen met als specialisatie microbiologische metingen ten behoeve van het binnenmilieu.

Door intensieve samenwerking met Aquasera is een (nog) completere totaalaanbieder van advies- en dienstverlener op het gebied van gebouwbeheer gevormd.

GNS Brinkman

GNS Brinkman, gevestigd te Zaandam, is actief op het gebied van de ontwikkeling en productie van inbraak- en brandwerende oplossingen, zoals rolhekken, roldeuren en branddeuren. Ook levert GNS Brinkman service, reparatie en onderhoud (SRO) op deze producten. GNS Brinkman is ontstaan uit een fusie van de bedrijven GNS en Brinkman (opgericht in 1920). GNS was in 2007 ontstaan uit een fusie tussen Gorter Branddeuren (1837), NRF (de Nederlandse Rolluiken Fabriek, 1967) en Slaets (1850). GNS en Brinkman raakten in 2012 beiden in financiële moeilijkheden door o.a. een gebrek aan schaalgrootte, waarop het beursgenoteerde Value8

de bedrijven overnam en ze fuseerde tot een stabiele en kostenefficiënte speler. De service-afdeling beschikt over een nooddienst die 24 uur per dag voor klanten klaarstaat.

GNS Group B.V. is een 100% dochter van de Value8 Tech Group N.V. en 100% aandeelhouder van de vennootschappen Brinkman Rolluiken B.V., GNS Brinkman B.V. en GNS Property B.V. De belangrijkste afzetmarkten van GNS Brinkman zijn de utiliteitsbouw, de industriële sector, supermarkten en andere grootwinkelbedrijven in met name de Randstad en Noord Brabant. Ongeveer 10% van de omzet is afkomstig van export naar België, Duitsland en Denemarken. Daarnaast vindt op bescheiden schaal export plaats naar andere Europese landen. De markt wordt gekenmerkt door productie- en installatieopdrachten op projectbasis. Hierdoor kennen deze omzetsegmenten, in tegenstelling tot SRO, een relatief grillig omzetverloop. GNS Brinkman onderscheidt zich van de concurrentie door haar innovatieve maatoplossingen. Een recent voorbeeld hiervan is de Rotterdamse Markthal, waarvoor GNS doorzichtige roldeuren ontwikkelde die in een hellingshoek van 70 graden geplaatst kunnen worden. Dit is een unicum in de roldeurenbranche.

Recentelijk plaatste GNS Brinkman een rolluik bij Tata Steel in IJmuiden van 16,5 meter breed en 4,5 hoog. Sinds de overnames van GNS en Brinkman in 2012 heeft Value8 beide organisaties geïntegreerd, verhuisd naar Zaandam en - met name op het gebied van overheadkosten efficiënter gemaakt. Daarnaast focust GNS Brinkman zich op het vergroten van de aanwezigheid in de SRO-markt om een stabielere omzetbasis te creëren. Mede door deze stappen nam de EBITDA van GNS Brinkman sterk toe. Als belangrijkste groeikansen ziet het management van GNS Brinkman het versnellen van productinnovaties, het uitbreiden van de SRO-afdeling en het actiever aanbieden van advies op het gebied van brandveiligheid.

AquaServa / Biobeheer

AquaServa maakte sinds januari 2015 deel uit van de Value8 Tech Group. De activiteiten omvatten advisering, monsteranalyses, keuringen, risicoanalyses en installatieaanpassingen. In juni 2015 zijn daar de activiteiten van concurrent Milieu123 erbij gevoegd. In maart 2016 zijn daar de activiteiten van Biobeheer in Nederland en België aan toegevoegd. Biobeheer heeft de beschikking over een geaccrediteerd laboratorium op het gebied van legionella, microbiologisch wateronderzoek en binnenmilieu.

x € 1.000	2015	2016	2017
Omzet	3.834	7.857	8.790
Kostprijs omzet	577	2.198	2.675
Bruto marge	3.257	5.659	6.115
EBITDA	964	613	810

Bovenstaande cijfers zijn de resultaten inclusief zaken die niet direct gerelateerd zijn aan operationele activiteiten, zoals overheadkosten, integratiekosten, afvloeiingskosten en verhuiskosten. Op genormaliseerde basis komt de winstgevendheid aanmerkelijk hoger uit. In dat kader wordt benoemd dat in de cijfers de resultaten van de Belgische activiteiten zijn meegenomen, die zich in een opstartfase bevinden en die (nog) drukken (voor 0,2 miljoen euro) op de EBITDA van AquaServa/BioBeheer.

Axess / Get up

Axess ontwikkelt en produceert hoogstaande platform en cabineliften in verschillende maten, vormen en kleur met een bereik van 5 verdiepingen. Sinds 2012 zijn de productie en de verkoopactiviteiten ondergebracht in Zaandam. In de tweede helft van 2017 zijn de activiteiten van Get Up verkregen. Axess en Get Up zijn juridisch gescheiden entiteiten, maar zullen waar mogelijk synergievoordelen benutten. Vanuit MKB Nedsense worden beide activiteiten als gecombineerde investering gezien. Bij Axess en Get Up werken in totaal circa 15 medewerkers.

x € 1.000	2015	2016	2017
Omzet	2.298	2.614	2.406
Kostprijs omzet	1.277	1.560	1.481
Bruto marge	1.021	1.054	925
EBITDA	139	182	-67

Bovenstaande cijfers zijn de resultaten inclusief zaken die niet direct gerelateerd zijn aan

operationele activiteiten, zoals overheadkosten, integratiekosten, afvloeiingskosten en verhuiskosten. De omzet over 2017 kwam iets lager uit, mede door het vertrek van de verkoopmanager. De kosten kwamen iets hoger uit, mede door de acquisitie van Get Up. Genormaliseerd, dat wil zeggen gecorrigeerd voor bijzondere baten en lasten, zou het resultaat hoger zijn uitgekomen.

GNS Brinkman

GNS Brinkman maakt sinds 2011 deel uit van Value8. De activiteiten omvatten de ontwikkeling, productie en de verkoop van inbraak- en brandwerende oplossingen zoals rolhekken, rolluiken, roldeuren en branddeuren. Daarnaast levert GNS Brinkmans service, reparatie en onderhoud op deze producten. Bij GNS Brinkman werken circa 43 medewerkers.

x € 1.000	2015	2016	2017
Omzet	4.563	4.694	5.195
Kostprijs omzet	2.289	2.455	2.719
Bruto marge	2.274	2.239	2.476
EBITDA	127	182	208

Bovenstaande cijfers zijn de resultaten inclusief zaken die niet direct gerelateerd zijn aan operationele activiteiten, zoals overheadkosten. De omzet is de afgelopen twee jaar opgevoerd. De omzetstijging bedroeg in 2017 zelfs 10,6 procent. Genormaliseerd ligt het winstpercentage hoger.

De financiering van een investering

Voor de financiering van de investeringen kan MKB Nedsense gebruik maken van een of meerdere van de volgende financieringsvormen.

1. aanwending van kasstromen van MKB Nedsense (rente, dividenden en aflossingen);
2. desinvesteringen;
3. uitgifte van aandelen;
4. (al dan niet) gedeeltelijke financiering van de koopsom of investering;
5. aantrekken van vreemd vermogen op het niveau van MKB Nedsense.

MKB Nedsense heeft los van de leningen die zijn aangegaan inzake de transactie met Value8 geen externe bankfinanciering of rentedragend vreemd vermogen, met uitzondering van een zeer beperkte rekening-courant faciliteit van BioBeheer. MKB Nedsense sluit niet uit dat ter financiering van de groei gebruik wordt gemaakt van een combinatie van bovenstaande financieringsvormen.

Dividendbeleid

MKB Nedsense zal overwegen om, indien de resultaten daartoe ruimte bieden, dividend uit te keren. Dit besluit en de hoogte van een eventueel voor te stellen dividend, zullen onder meer afhankelijk zijn van het financiële en operationele resultaat, de kasstroom, alsmede van de balanspositie van MKB Nedsense en de vraag of de beschikbare middelen moeten worden aangewend voor aflossing of investeringen.

Resultaten 2017

MKB Nedsense heeft over het boekjaar 2017 een netto resultaat behaald van 82 duizend euro negatief (ofwel - 0,003 euro per aandeel). Het resultaat komt voort uit de doorlopende kosten van de beursnotering. Vorig jaar was het resultaat nog EUR 3,3 miljoen positief (0,11 euro per aandeel) door de verkoop van de Loft divisie, waarop een transactieresultaat van 4,2 miljoen euro werd behaald. Het eigen vermogen per ultimo 2017 daalde licht naar van 0,85 miljoen euro naar 0,77 miljoen euro. Na balansdatum is het eigen vermogen versterkt door de uitgifte van aandelen ten bedrage van 0,64 miljoen euro.

3. Verslag van de Raad van Commissarissen

Het verslag van de Raad van Commissarissen heeft betrekking op het boekjaar 2017.

MKB Nedsense voldeed gedurende 2017 grotendeels aan de best practice bepalingen van de Corporate Governance Code met betrekking tot de Raad van Commissarissen. Hierover kunt u meer lezen in het hoofdstuk 6. 'Corporate governance'.

De Raad van Commissarissen heeft zowel in als buiten de vergaderingen toezicht gehouden op het door de Raad van Bestuur gevoerde bestuur. Het bestuur heeft de jaarrekening over het boekjaar 2017 opgemaakt en aan de Raad van Commissarissen voorgelegd. De jaarrekening is door accon avm controlepraktijk B.V. gecontroleerd en van een controleverklaring voorzien. De verklaring van Accon treft u aan het einde van dit verslag.

Aandachtspunten voor de Raad van Commissarissen in het afgelopen boekjaar waren onder andere de inbreng van nieuwe activiteiten, naleving van wet en regelgeving, alsmede het laag houden van het kostenniveau. De Raad van Commissarissen bespreekt op regelmatige basis de strategie en de daarmee gaande risico's. Ten aanzien van de transactie van 29 december 2017 heeft de Raad van Commissarissen overleg gevoerd met de directie over de modaliteiten van de transactie en de waarborgen voor de minderheidsaandeelhouders.

Bij de transformatie naar investeringsmaatschappij is aandacht besteed aan onder andere de implementatie en haalbaarheid daarvan en de kansen en risico's voor de vennootschap. In dat kader zijn tevens de grondslagen voor de jaarrekening besproken en de aanpassing hiervan op de nieuwe strategie als investeringsmaatschappij.

De Raad van Commissarissen heeft één keer buiten aanwezigheid van het bestuur vergaderd. Hierbij werd onder meer het functioneren van de Raad van Bestuur en het eigen functioneren besproken. Bij de vergaderingen waren alle commissarissen aanwezig.

Wij stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening over het boekjaar 2017 vast te stellen en de Raad van Bestuur voor het gevoerde bestuur en de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht te dechargeren.

Raad van Commissarissen

G.P. Hettinga
D. van Dam

4. Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de gebeurtenissen na balansdatum wordt verwezen naar de jaarrekening.

5. Risicofactoren

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van MKB Nedsense nemen hun verantwoordelijkheden voor de risicobeheersing en de daartoe geïmplementeerde systemen van risicobeheersing en -controle binnen de organisatie serieus. MKB Nedsense hecht belang aan een goede risicobeheersing en -controle en draagt zorg voor een verdere ontwikkeling en optimalisering ervan. Het bestuur is van mening dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaglegging geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat deze systemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt. Wij hebben geen indicaties dat deze systemen in het lopende jaar niet naar behoren zullen werken.

Specifiek worden de volgende risico's onderscheiden voor MKB Nedsense:

Risicofactoren algemeen

Strategische risico's

De strategie die de MKB Nedsense heeft gekozen, is onlosmakelijk verbonden met het nemen van risico's. De belangrijkste risico's worden hierbij gevormd door de conjuncturele omstandigheden, de consumentenbestedingen en de arbeidsmarkt. Investeren om waardegroei te creëren voor de aandeelhouders is een essentieel onderdeel van de strategie van MKB Nedsense. Tegenvallende conjuncturele omstandigheden kunnen tot gevolg hebben dat MKB Nedsense of haar portefeuillebedrijven minder presteren dan verwacht. MKB Nedsense zal regelmatig haar portefeuille toetsen op strategische risico's. Hierbij worden de activiteiten getoetst aan de daaraan gestelde rendements- en groeicriteria en hun impact op het risicoprofiel van MKB Nedsense. Spreiding van het risico is geen doel op zich. Daarnaast kan een eventuele neergang van de financiële markten en een eventuele herleving van de schuldencrisis hun weerslag hebben op het economisch klimaat in Nederland en daarbuiten, wat gevolgen zal kunnen hebben voor de activiteiten van MKB Nedsense danwel de toegang tot extern kapitaal beperkt wordt.

Exploitatierisico's

De resultaten uit de exploitatie van de ondernemingen waarin MKB Nedsense investeert kunnen tegenvallen, onder andere door toenemende exploitatiekosten of andere onvoorziene omstandigheden. Een groot deel van de bedrijven heeft relatief hoge vaste kosten in de vorm van arbeidskosten. Een onvoorziene stijging van de arbeidskosten van een van de bedrijven of deelnemingen, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe cao-afspraken, of een uitval van omzet zal

dan ook een negatief effect kunnen hebben op het resultaat van de ondernemingen waarin MKB Nedsense investeert.

Marktwaarderisico

MKB Nedsense kan ook in beursgenoteerde bedrijven investeren. Deze investeringen worden gewaardeerd op basis van de reële waarde, waarbij doorgaans wordt aangesloten bij de beurskoers. Een daling van de beurskoers kan daarom de waarde van deze investeringen negatief beïnvloeden. Indien de waarde van deze investeringen vermindert, zal dat een direct gevolg hebben voor het resultaat en/of het eigen vermogen. Het risico bestaat dat investeringen hierdoor niet het gewenste resultaat opleveren.

Risico verbonden aan de beursnotering

MKB Nedsense is genoteerd op de officiële markt van Euronext Amsterdam en dient daardoor aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving te voldoen. Indien deze regelgeving verandert, kan dit leiden tot extra kosten voor MKB Nedsense.

Organisatorisch risico

De organisatie is in sterke mate afhankelijk van enkele sleutelfiguren, waaronder in elk geval de bestuurder. Voorts wordt de bedrijfsvoering deels uitgevoerd door personen van de grootaandeelhouder Value8.

Acquisitierisico

In een proces voor een acquisitie maakt MKB Nedsense hypothesen, veronderstellingen en afwegingen met betrekking tot mogelijke toekomstige gebeurtenissen. De feitelijke ontwikkeling kan hiervan significant afwijken. Ook kunnen beoordelingsfouten in het due diligence-proces en de contractonderhandelingen leiden tot verliezen en/of reputatieschade voor MKB Nedsense. MKB Nedsense probeert dit risico zoveel mogelijk te beperken door acquisities zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Waar nodig schakelt MKB Nedsense de hulp in van externe adviseurs, die de vennootschap ondersteunen bij het in kaart brengen van de risico's en die MKB Nedsense adviseren over de wijze waarop deze langs (onder andere) contractuele weg zoveel mogelijk beperkt kunnen worden.

Juridisch risico

MKB Nedsense kan voor haar acties aansprakelijk worden gesteld. Hoewel MKB Nedsense op het moment van publicatie van dit jaarverslag niet bekend is met enige (dreigende) materiële procedures, kan MKB Nedsense voor eventueel tekortschietende dienstverlening of andere mogelijke schade aansprakelijk worden gesteld. Dergelijke aansprakelijkheidsprocedures kunnen in het algemeen hoge kosten met zich meebrengen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat men over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen. Indien MKB Nedsense nieuwe verplichtingen aangaat, zou dit kunnen leiden tot een hoger liquiditeitsrisico. Ten aanzien van toekomstige liquiditeitvraag kan MKB Nedsense afhankelijk zijn van de bereidheid van grootaandeelhouders (waaronder in belangrijke mate Value8) voor het vertrekken van middelen.

Fiscaal risico

Een wijziging van fiscale wet- of regelgeving, jurisprudentie of standpunten van de belastingdienst in Nederland kan negatieve invloed hebben op de (toekomstige) resultaten van MKB Nedsense.

Valuta risico

De activiteiten van MKB Nedsense geschieden grotendeels in euro's. MKB Nedsense maakt momenteel geen gebruik van financiële instrumenten ten einde valutarisico's af te dekken.

Risicobereidheid

Het nastreven van de doelstellingen houdt onlosmakelijk verband met het nemen van (beste) risico's. De bereidheid om risico's te nemen staat in verhouding tot de omvang en levensfase van de (toekomstige) activiteiten, alsmede het te verwachte rendement. MKB Nedsense heeft een zeer lage risicobereidheid in het kader van compliance en reputatie. MKB Nedsense heeft zich tot doel gesteld om de organisatie zodanig in te richten dat slagvaardig ondernemerschap hand in hand gaan met het effectief beheersen van risico's.

Controle- en beheerssystemen

Gedurende 2017 hebben de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen voortdurend de effectieve werking van bestaande risicobeheersings- en controlesystemen geanalyseerd en beoordeeld, hierbij gebruikmakend van de daartoe ter beschikking staande formele processen, rapportages en evaluaties. Geconcludeerd is dat het interne risicobeheersingssysteem in het verslagjaar naar behoren heeft gefunctioneerd en dat er geen onverantwoorde risico's zijn genomen.

6. Corporate Governance

MKB Nedsense heeft een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen, de zogenaamde two-tier bestuursstructuur. Hierna zijn de hoofdlijnen van de huidige structuur opgenomen.

Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

De Raad van Bestuur voert in samenspraak met de Raad van Commissarissen het bestuur over de vennootschap. De Raad van Bestuur legt over haar acties verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Bestuur wordt gevoerd door de heer P.P.F de Vries. De Raad van Commissarissen oefent toezicht uit op de algemene gang van zaken bij MKB Nedsense en het beleid van de Raad van Bestuur. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap. Het bestuur verschaft de Raad van Commissarissen tijdig de voor de uitoefening van diens taak de daarvoor noodzakelijke informatie en documenten. De commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De Raad van Commissarissen zal voortdurend toetsen of de veranderende activiteiten van MKB Nedsense van invloed moeten zijn op de samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Daarbij zal bij een vacature bij gelijke geschiktheid de voorkeur uitgaan naar een vrouwelijke kandidaat. Momenteel zijn er geen vrouwelijke leden in de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen. In 2017 zijn er geen vacatures ontstaan. Thans voldoet MKB Nedsense nog niet aan het vereisten in de Wet Bestuur & Toezicht van een zoveel mogelijk evenwichtige verdeling van zetels over mannen en vrouwen. MKB Nedsense zal in de toekomst het belang van een evenwichtige samenstelling nadrukkelijk meewegen.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen

De vennootschap houdt rekening met de relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Bij de aankoop van nieuwe portefeuillebedrijven zal de de vennootschap de maatschappelijke aspecten, zoals duurzaamheid en sociale aspecten, meenemen in de besluitvorming om tot een waardegroei voor aandeelhouders te komen.

Juridische structuur

MKB Nedsense is een aan Euronext Amsterdam genoteerde naamloze vennootschap. MKB Nedsense heeft per 31 december 2017 het aantal van 29.912.567 gewone aandelen uitstaan. Per datum van het jaarverslag staan er 33.900.000 gewone aandelen uit.

Er zijn geen aandelen uitgegeven waaraan bijzondere winstrechten zijn verbonden. Terzake van geen van de uitgegeven aandelen is sprake van een beperking van stemrecht, een termijn voor de uitoefening van stemrecht en/of uitgifte van certificaten van aandelen met medewerking van MKB Nedsense.

Volgens het register van de AFM zijn er per datum van het jaarverslag vijf aandeelhouders met een belang groter dan 3 procent:

• Value8 N.V.	65,84%.
• F.L.H. Van Delft	6,64%
• J.P Visser	5,24%
• M.H.B. Kok	4,72%
• Generali Holding Vienna AG	5,00%

Er zijn geen belangrijke overeenkomsten waarbij de vennootschap partij is en die tot stand komen, worden gewijzigd of ontbonden onder de voorwaarde van een wijziging van zeggenschap over de vennootschap nadat een openbaar bod is uitgebracht. De vennootschap heeft ook geen overeenkomsten met een bestuurder of werknemer die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod op de aandelen van de vennootschap.

Statuten, benoeming en ontslag bestuurders en commissarissen

Hieronder volgen de relevante bepalingen uit de statuten, voor zover deze niet elders in dit jaarverslag worden vermeld.

Artikel 14 van de statuten van MKB Nedsense stelt dat MKB Nedsense wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit één of meer bestuurders en twee of meer commissarissen. Voorts stelt dit artikel dat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemt de Bestuurders en kan een Bestuurder te allen tijde schorsen of ontslaan. Voorts is de Raad van Commissarissen bevoegd iedere Bestuurder te allen tijde te schorsen. De gecombineerde vergadering van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen is bevoegd een bindende voordracht op te maken. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan aan deze voordracht steeds het bindend karakter ontnemen bij besluit, genomen met een volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigende tenminste een/derde van het geplaatste aandelenkapitaal.

Indien bij een volstreekte meerderheid het betreffende geplaatste kapitaal niet aanwezig is kan in een nieuwe vergadering die wordt bijeengeroepen het betreffende besluit bij volstreekte meerderheid van stemmen worden genomen, onafhankelijk van het op deze vergadering vertegenwoordigd gedeelte van het kapitaal.

Voor het wijzigen van de rechten van de aandeelhouders van MKB Nedsense is een statutenwijziging noodzakelijk. Zo is een statutenwijziging op grond van artikel 30 van de statuten slechts mogelijk op voorstel van de Raad van Commissarissen.

Uitgifte en verkrijging van aandelen

Aandelen kunnen conform artikel 4 van de statuten slechts worden uitgegeven ingevolge een besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders of van het bestuur, indien het daartoe door de algemene vergadering is aangewezen. Indien het bestuur daartoe is aangewezen, kan, zolang de aanwijzing van kracht is, de algemene vergadering niet meer tot verdere uitgifte besluiten. Het besluit tot uitgifte van de algemene vergadering casu quo het bestuur behoeft de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

Bij uitgifte van aandelen heeft iedere aandeelhouder een voorkeursrecht naar evenredigheid van het gezamenlijke bedrag van zijn aandelen, behoudens het bepaalde in de wet. Het voorkeursrecht kan, telkens voor een enkele uitgifte, worden beperkt of uitgesloten door het tot uitgifte bevoegde orgaan.

Verkrijging anders dan om niet kan slechts plaatsvinden indien en voor zover de algemene vergadering het bestuur daartoe heeft gemachtigd. Deze machtiging geldt voor ten hoogste achttien maanden. De algemene vergadering moet in de machtiging bepalen hoeveel aandelen mogen worden verkregen, hoe zij mogen worden verkregen en tussen welke grenzen de prijs moet liggen. Het besluit tot inkoop van aandelen behoeft de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 30 juni 2017 heeft de aandeelhoudersvergadering het bestuur gemachtigd om voor een periode van achttien maanden 20% van de geplaatste aandelen uit te geven en tot beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht hiervan. In aanvulling hierop is op 7 maart 2018 de machtiging gegeven om maximaal 58.333.333 aandelen uit te geven in het kader van de transactie van 29 december 2017.

Ook is het bestuur gemachtigd om gedurende de wettelijke maximumtermijn van achttien maanden, gerekend vanaf 30 juni 2017, aandelen in te kopen met inachtneming van de wet en de statuten. Het maximumaantal aandelen dat kan worden ingekocht, bedraagt 20 procent van het geplaatste kapitaal.

Overnamerichtlijn

Ingevolge artikel 1 Besluit artikel 10 Overnamerichtlijn licht MKB Nedsense hierna het volgende toe:

Kapitaalstructuur

De kapitaalstructuur staat vermeld in hoofdstuk 6, 'Aandelenstructuur en juridische structuur'.

Beperkingen

MKB Nedsense kent geen beperkingen van overdracht van aandelen, stemrecht, termijnen voor de uitoefening van stemrecht en de uitgifte. Voorts is MKB Nedsense niet bekend met enige overeenkomst tussen aandeelhouders inzake de beperking van overdracht of stemrecht;

Melding zeggenschap

De substantiële deelnemingen, voor zover bekend aan MKB Nedsense, staan vermeld in hoofdstuk 6

Bijzondere zeggenschapsrechten en controlemechanismen

Er zijn geen bijzondere zeggenschapsrechten verbonden aan aandelen. Er zijn geen mechanismes voor de controle van een regeling die rechten toekent aan werknemers.

Benoeming en ontslag van leden van de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur

Ten aanzien van de benoeming en het ontslag van leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het jaarverslag. Voor de wijziging van de statuten wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het jaarverslag.

Bevoegdheden van de Raad van Bestuur

In hoofdstuk 6 van het jaarverslag zijn de bevoegdheden van de Raad van Bestuur toegelicht, inclusief de bevoegdheden inzake de uitgifte en verkrijging van aandelen.

Beschermingsmaatregelen

De onderneming kent geen algemene beschermingsmaatregelen tegen een overname van zeggenschap over de vennootschap, zoals certificering van aandelen, prioriteitsaandelen of beschermingspreferente aandelen. Er zijn geen belangrijke overeenkomsten waarbij de vennootschap partij is en die tot stand komen, worden gewijzigd of worden ontbonden onder de voorwaarde van een wijziging van zeggenschap over de vennootschap nadat een openbaar bod is uitgebracht. De vennootschap heeft ook geen overeenkomsten met een bestuurder of werknemer die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod op de aandelen van de vennootschap.

Corporate Governance Code

MKB Nedsense hecht groot belang aan een deugdelijk en transparant ondernemingsbestuur en streeft naar heldere communicatie hierover met alle belanghebbenden. Daarbij wordt rekening gehouden met de relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Door MKB Nedsense is aan de Nederlandse Corporate Governance Code invulling gegeven. MKB Nedsense onderschrijft de principes van deze Code, evenals de herziene Code van 8 december 2016. Elke substantiële verandering in de corporate governance-structuur van de vennootschap en de naleving van de Code zal onder een afzonderlijk agendapunt ter bespreking aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd. Voor de gedetailleerde toepassing van de herziene Code wordt verwezen naar het corporate governance document op de website.

MKB Nedsense heeft ervoor gekozen om op een zeer beperkt aantal punten af te wijken van de best practice-bepalingen, aangezien deze vanwege de omvang van MKB Nedsense of vanuit kostenoverwegingen (nog) niet wenselijk zijn. Hieronder wordt aangegeven aan welke best practice-bepalingen MBK Nedsense thans nog niet (geheel) voldoet. De afwijkingen zijn gerelateerd aan de huidige fase van de vennootschap.

Best practice bepaling 1.3.6

Gezien de omvang van de onderneming kent MKB Nedsense op dit moment geen interne audit dienst.

Best practice bepaling 2.3.2

Gezien de omvang van de onderneming kent MKB Nedsense op dit moment geen separate kerncommissies binnen de Raad van Commissarissen.

Best practice bepaling 2.3.10

Gezien de omvang van de onderneming kent MKB Nedsense op dit moment geen 'secretaris van de vennootschap'.

Best practice bepaling 4.2.3

Gezien de omvang van de onderneming zullen nog niet alle presentaties aan (institutionele) beleggers of analisten gelijktijdig te volgen zijn via webcast.

Corporate Governance Verklaring

Deze verklaring is opgenomen uit hoofde van artikel 2a van het 'Vaststellingsbesluit nadere voorschriften inhoud jaarverslag d.d. 1 januari 2010'. Voor de mededelingen in deze verklaring als bedoeld in artikelen 3, 3a en 3b van dit Vaststellingsbesluit wordt verwezen naar de relevante vindplaatsen in dit jaarverslag (meer specifiek: hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6 van het jaarverslag). De volgende mededelingen dienen als hier ingelast en herhaald te worden beschouwd:

Naleving principes en best practice-bepalingen Code staan vermeld in hoofdstuk 6 'Corporate Governance'.

De belangrijkste kenmerken van het beheers- en controlsysteem van MKB Nedsense staan vermeld in hoofdstuk 5. 'Risicofactoren'.

Het functioneren van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de voornaamste bevoegdheden en rechten van de MKB Nedsense-aandeelhouders en hoe deze kunnen worden uitgeoefend staan vermeld in hoofdstuk 6 'Overnamerichtlijn'.

De samenstelling en het functioneren van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen staan vermeld in hoofdstuk 6 'Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen'.

De informatie bedoeld in het Besluit artikel 10 overnamerichtlijn (artikel 3b Vaststellingsbesluit) staan vermeld in hoofdstuk 6 'Overnamerichtlijn'.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen

MKB Nedsense houdt rekening met de relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Maatschappelijke aspecten, zoals duurzaamheid en sociale gevolgen, worden mee genomen in de besluitvorming teneinde tot een waardegroei voor aandeelhouders te komen.

7. Remuneratiebeleid

Het uitgangspunt van het remuneratiebeleid van de vennootschap is dat sprake moet zijn van een marktconforme beloning. Het remuneratiebeleid voor het bestuur van MKB Nedsense wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Na de verkoop van de operationele activiteiten is het beloningsbeleid vereenvoudigd. De daadwerkelijke remuneratie voor het bestuur wordt vastgesteld door de Raad van Commissarissen, de remuneratie van de Raad van Commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. De bezoldiging van de Raad van Commissarissen is onafhankelijk van het door de onderneming behaalde resultaat.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 6 april 2016 is er een nieuw beloningsbeleid goedgekeurd. Nu de vennootschap operationele activiteiten ontplooit was het passend om het bezoldigingsbeleid te wijzigen. In dat kader is de bezoldiging voor de leden van de Raad van Bestuur vastgesteld op 15.000 euro op jaarbasis. Het is de verwachting dat bezoldiging zal worden aangepast op het moment dat er nieuwe bestuurders worden benoemd.

Raad van Bestuur

Mede gezien de beperkte omvang van de onderneming heeft de Raad van Bestuur een zeer beperkte beloning ontvangen. Vanaf 6 april 2016 gold een beloning van 15.000 euro per lid van de Raad van Bestuur. Er bestaat geen resultaatsafhankelijke beloning of beloning in aandelen of opties op aandelen voor leden van de Raad van Bestuur. Eventuele ontslagvergoedingen zullen voldoen aan de Code en derhalve niet meer bedragen dan eenmaal het jaarsalaris. Voor de beloningen van de leden van de Raad van Bestuur van voor 6 april 2016 wordt verwezen naar de jaarrekening.

Raad van Commissarissen

Op 6 april 2016 is er door de aandeelhoudersvergadering een beloning van 10.000 euro per lid van de Raad van Commissarissen vastgesteld en 12.000 euro voor de voorzitter. De Raad van Commissarissen bestond gedurende 2017 uit twee leden. Er bestaat geen resultaatsafhankelijke beloning of beloning in aandelen of opties op aandelen voor de commissarissen. Voor de beloning van de voormalige commissarissen van de periode voor 6 april 2016 wordt verwezen naar de jaarrekening 2017.

8. Personalia

Raad van Bestuur

De heer P.P.F. de Vries (CEO)

Drs. P.P.F. de Vries (1967, Nederlandse nationaliteit) is tevens grootaandeelhouder en bestuursvoorzitter van Value8 en heeft uitgebreide ervaring op het gebied van beursgenoteerde ondernemingen. De heer De Vries was – voordat hij Value8 oprichtte – gedurende achttien jaar (oktober 1989-oktober 2007) verbonden aan de Vereniging van Effectenbezitters (VEB). De laatste twaalf jaar was hij directeur van de VEB.

In de periode 2002-2003 was hij kernlid van de Commissie-Tabaksblat.

De heer De Vries studeerde Bedrijfseconomie aan Erasmus Universiteit Rotterdam (1985-1991). Hij was verder voorzitter van de pan-Europese organisatie van aandeelhoudersverenigingen Euroshareholders (2005- 2010), lid van het Market Participants Panel van de pan- Europese beurstoezichtorganisatie CESR (2003-2010), commissaris van EDCC N.V. (2009-2011), commissaris van Euronext Amsterdam (2014-2017) en bestuurder van rechtsvoorgangers van Novisource N.V. (2011-2012 en 12 december 2013-29 januari 2014). De heer De Vries is lid van het Comité van Aanbeveling van de Stichting Juliana Kinderziekenhuis. Naast zijn functie als CEO van Value8 en MKB Nedsense is de heer De Vries momenteel niet-uitvoerend bestuurder van IEX Group N.V. en bestuurder bij Sucraf N.V. Verder is hij commissaris bij SnowWorld N.V. en HeadFirst Source Group N.V.

Raad van Commissarissen

De heer G.P. Hettinga (voorzitter)

Drs. G.P. Hettinga (1977, Nederlandse nationaliteit) is tevens bestuurder van Value8.

De heer Hettinga heeft in 2001 zijn studie Bedrijfskunde van de Financiële Sector aan de Vrije Universiteit Amsterdam afgerond. In de periode van juni 2001 tot september 2008 is hij als econoom werkzaam geweest bij de Vereniging van Effectenbezitters (VEB). In 2007 werd hij benoemd tot hoofdeconoom bij de VEB.

De heer Hettinga heeft uitgebreide en relevante ervaring en kennis opgedaan, onder meer op het gebied van het analyseren van beursgenoteerde bedrijven, corporate governance, investor relations, internet en overnamebiedingen.

De heer Hettinga was commissaris bij EDCC N.V. (2009-2011), Lavide Holding N.V. (2013-2014), Novisource N.V. (2013-2014) en N.V. Dico International (2011-2015). Naast zijn functie bij Value8 is de heer Hettinga momenteel niet-uitvoerend bestuurder van IEX Group N.V. en bestuurder bij Sucraf N.V.

De heer D. van Dam

Derek van Dam (1971, Nederlandse nationaliteit) is deskundig op het gebied van beurszaken en investor relations. De heer Van Dam is momenteel bij Stibbe actief als business developer. Voorts was de heer Van Dam op interim-basis actief als investor relation manager bij Grontmij en SnowWorld.

Hij was daarvoor (2000-2012) verbonden aan Royal Bank of Scotland (RBS) als Vice President Equity Capital Markets / Corporate Actions en ABN AMRO Rothschild welk onderdeel in 2007 werd overgenomen door RBS.

De heer Van Dam heeft onder meer ruime ervaring met beursgerelateerde zaken als beursintroductions, emissies en aandeelhoudersvergaderingen. De heer Van Dam heeft zijn opleiding HEAO Bedrijfseconomie in 1995 afgerond waarna hij in dienst trad bij achtereenvolgens Zwitserleven en ING.

Rooster van aftreden

Orgaan	Persoon	Benoeming	Benoemd voor
Raad van Bestuur	P.P.F de Vries	6 april 2016	4 jaar
Raad van Commissarissen	G.P. Hettinga	6 april 2016	4 jaar
	D. van Dam	6 april 2016	4 jaar

9. Bestuursverklaring

De jaarrekening, zoals opgenomen in dit verslag, geeft een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat over het boekjaar van MKB Nedsense NV. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar van MKB Nedsense NV en van de met haar verbonden ondernemingen, waarvan de gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen. In het jaarverslag zijn de wezenlijke risico's waarmee MKB Nedsense NV wordt geconfronteerd beschreven.

Bussum, 26 april 2018

P.P.F. de Vries

MKB Nedsense N.V.

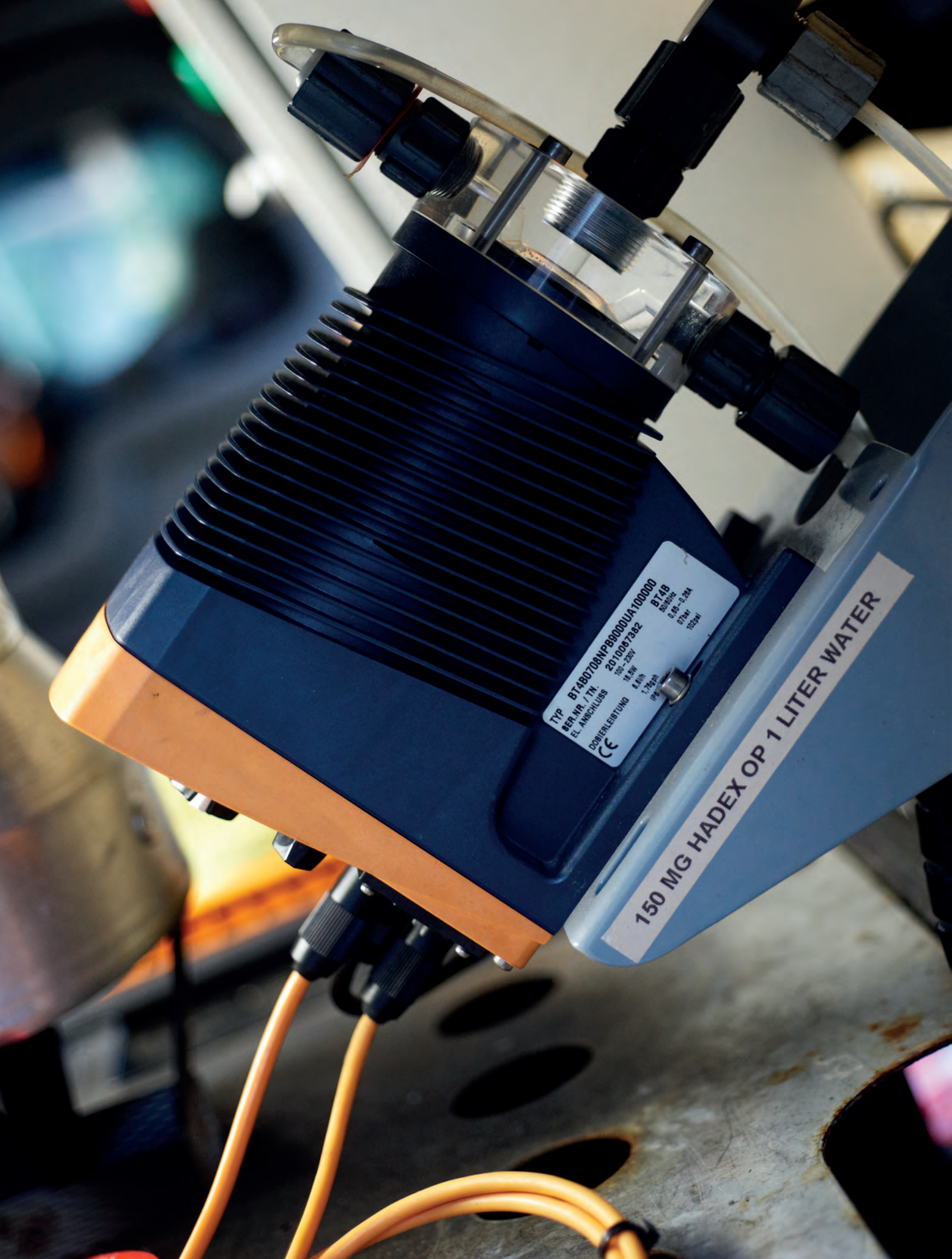
Jaarrekening 2017

Inhoud

Enkelvoudige IFRS-jaarrekening	41
Consolidatie	
1. Deconsolidatie en reclassificatie overzicht financiële positie per 1 januari 2017	46
2. Deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2016	47
3. Overzicht financiële positie per 31 december 2017	48
4. Overzicht totaal resultaat over 2017	49
5. Overzicht van mutaties in het eigen vermogen	50
6. Kasstroomoverzicht over 2017	51
Grondslag voor de financiële verslaggeving van MKB Nedsense N.V.	53
Algemeen	53
Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving	54
Overzicht financiële positie	56
Waarderingsmethoden	58
Specifieke beschouwingen	61
Overzicht totaal resultaat	62
7. Toelichting op de jaarrekening	65
7.1 Impact stelselwijziging	65
7.2 Materiële vaste activa	66
7.3 Private equity investeringen	66
7.4 Vorderingen en overlopende activa	72
7.5 Leningen u/g gerelateerde partijen	72
7.6 Liquide middelen	73
7.7 Geplaatst kapitaal	73
7.8 Winst per aandeel	73
7.9 Leningen o/g gerelateerde partijen	74
7.10 Handelsschulden en overige te betalen posten	75
7.11 Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	75

7.12	Voorwaardelijke verplichtingen	76
7.13	Risico's	76
7.14	Verbonden partijen	79
7.15	Gebeurtenissen na balansdatum	81
7.16	Gerealiseerd transactieresultaat	81
7.17	Lonen, salarissen en sociale lasten	81
7.18	Overige bedrijfskosten	82
7.19	Financiële baten en lasten	82
7.20	Aandeel resultaat deelnemingen	82
7.21	Winstbelastingen	83
7.22	Servicekosten vergoed aan externe accountants	83
7.23	Voorstel resultaatbestemming	83
8	Enkelvoudige jaarrekening	85
8.1	Stelselwijziging per 1 januari 2017	85
8.2	Enkelvoudige balans per 31 december 2017	86
8.3	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2017	87
8.4	Verloopoverzicht eigen vermogen enkelvoudige jaarrekening	88
8.5	Enkelvoudige kasstroomoverzicht over 2017	89
8.6	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	90
8.7	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	90
	Overige gegevens	91
	Controleverklaring	91

TYP BT480708NPR8000UA100000 B148
SER.NR. / TN 2010087382 504012
EL. ANSCHLUSS 100-230V 0.48-0.28A
DOBIERLEBUNG 18.5W 4.0A 073W
CE 1752P IP20 102m

150 MG HADEX OP 1 LITER WATER

Enkelvoudige IFRS-jaarrekening

Consolidatie

MKB Nedsense was tot en met boekjaar 2016 een beursgenoteerde vennootschap zonder activiteiten. In 2017 heeft MKB Nedsense NV de ondernemingen Axess, AquaServa / Biobeheer en GNS Brinkman geacquireerd van Value8 NV. MKB Nedsense is een investeringsmaatschappij voor MKB ondernemingen geworden. Begin 2018 is de statutaire naam van de vennootschap gewijzigd van NedSense enterprises NV in MKB Nedsense NV.

Tot en met het boekjaar 2016 zijn de (voormalige) groepsmaatschappijen geconsolideerd. Uitgangspunt van de waardering van de (voormalige) groepsmaatschappijen tot en met boekjaar 2016 is de goodwill voortvloeiend uit de "purchase price allocations" en de op basis van IFRS grondslagen van waardering en resultaatbepaling resulterende netto vermogenswaarde van de (voormalige) groepsmaatschappijen.

De strategie van MKB Nedsense is erop gericht om waarde te creëren op lange termijn. MKB Nedsense heeft als doel om "door de prestaties van portefeuillebedrijven alsmede succesvolle exits goede rendementen te behalen en een aantrekkelijk dividendbeleid te voeren".

In het licht van een strategische heroriëntatie investeert MKB Nedsense vanaf het boekjaar 2017 met name in bedrijven met het oog op een financiële return bij exit.

MKB Nedsense streeft er in de eerste plaats naar sterk presterende bedrijven uit te bouwen, die het potentieel hebben om door te groeien op basis van een concurrentieel voordeel, een dominante marktpositie, een sterk management en potentieel tot schaalbaarheid in andere markten. Ten aanzien van portefeuillebedrijven bestaat derhalve de doelstelling tot een uiteindelijke exit waarbij er echter geen sprake is van een vastomlijnde exit periode. Dit geeft het management van de portefeuille bedrijven de tijd en rust om de bedrijven verder uit te bouwen. Vanaf het boekjaar 2017 heeft MKB Nedsense een stelselwijziging doorgevoerd. Vanaf 1 januari 2017 maakt MKB Nedsense gebruik van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen (IFRS 10-31). De stelselwijziging is overeenkomstig IFRS 10-30 prospectief verwerkt. Dit betekent dat in de jaarrekening 2017 de groepsmaatschappijen niet meer worden geconsolideerd maar worden gewaardeerd op reële waarde.

Binnen de MKB Nedsense groep zijn er geen groepsmaatschappijen die zelf geen investeringsmaatschappijen zijn maar wel investeringsgerelateerde activiteiten ontplooiën (IFRS 10-32). De facto betekent dat MKB Nedsense geen groepsmaatschappijen consolideert en er vanaf 1 januari 2017 de facto sprake is van een vennootschappelijke balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht.

De groepsmaatschappij die tot en met het boekjaar 2016 is geconsolideerd en vanaf 1 januari 2017 niet meer wordt geconsolideerd maar wordt gewaardeerd op reële waarde is de volgende vennootschap:

- TopCad B.V.

In de hoofdstukken één en twee van deze jaarrekening is de deconsolidatie voortvloeiend uit de stelselwijziging per 1 januari 2017 cijfermatig uitgewerkt.

Kwalificatie als investeringsmaatschappij

Onder IFRS bestaat de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen (IFRS 10-31).

IFRS 10 (IFRS 10-27) definieert een investeringsentiteit als een entiteit die:

- middelen verwerft van één of meerdere investeerders met het oog op het verschaffen van diensten rond 'investment management' aan deze investeerders;
- zich engageert ten opzichte van zijn investeerders tot het realiseren van meerwaarden op of andere opbrengsten uit investeringen of een combinatie van beiden (bedrijfsdoelstelling);
- de prestaties van nagenoeg al zijn investeringen waardeert en beoordeelt op basis van hun reële waarde.

Middelen: als beursgenoteerde investeringsmaatschappij verkrijgt MKB Nedsense zijn middelen van een groot aantal verschillende investeerders (die aandeelhouder zijn van de beursgenoteerde vennootschap). Een groot aantal particulieren krijgen via hun aandelen MKB Nedsense toegang tot een portefeuille van niet genoteerde bedrijven.

De strategie van MKB Nedsense bestaat eruit om op lange termijn waarde te creëren voor haar aandeelhouders.

MKB Nedsense bewaakt de onderliggende prestaties van de groepsmaatschappijen op basis van vigerende accounting standaarden, echter vanuit de lange termijn strategie wordt de reële waarde ontwikkeling van de groepsmaatschappijen nauwlettend gevolgd.

Bedrijfsdoelstelling

MKB Nedsense ondersteunt MKB bedrijven bij het realiseren van hun groeidoelstellingen. MKB Nedsense verstrekt risicodragend kapitaal om die groei te financieren. Als beursgenoteerde investeringsmaatschappij maakt MKB Nedsense gediversifieerd investeren in het MKB segment toegankelijk voor particuliere en institutionele beleggers. Investing vindt plaats aan de hand van duidelijke investeringscriteria, waarbij nadrukkelijk belang wordt gehecht een positieve bijdrage (direct of indirect) aan maatschappelijke en economische welvaart.

Doelstelling is creatie van aandeelhouderswaarde op lange termijn. Deze doelstelling wordt nagestreefd bij een gemitigeerd risicoprofiel, dankzij spreiding van activiteiten en een conservatieve financieringsstructuur.

MKB Nedsense verwacht een grotere kans te hebben op autonome groei en waardecreatie in sectoren die het perspectief hebben van een hogere groei dan het BNP.

Reële waarde

Het management van MKB Nedsense beoordeelt de prestaties van de investeringen op basis van reële waarde.

De resultaten die voortkomen uit de waardering van de portefeuille aan de hand van reële waarde zullen worden toegelicht in de externe financiële communicatie aan investeerders, analisten en de pers.

Vanaf 1 januari 2017 maakt MKB Nedsense gebruik van de IFRS 10 vrijstelling van consolidatie voor investeringsmaatschappijen. Tot en met het boekjaar 2016 werden de (voormalige) groepsmaatschappijen geconsolideerd. Vanaf 1 januari 2017 worden de (voormalige) groepsmaatschappijen niet langer integraal geconsolideerd maar als investering gewaardeerd op reële waarde met verantwoording van de reële waardemutaties via de winst- en verliesrekening.

In de hoofdstukken één en twee van de jaarrekening 2017 is de deconsolidatie van de voormalige groepsmaatschappijen uitgewerkt. In deze hoofdstukken is de aansluiting inzichtelijk gemaakt tussen het geconsolideerde overzicht financiële positie per 31 december 2016 en het geconsolideerd overzicht totaal resultaat over 2016, naar het overzicht financiële positie per 31 december 2016 en het overzicht totaal resultaat over 2016 na deconsolidatie en reclassificatie. Uit hoofde van de stelselwijziging per 1 januari 2017 heeft na deconsolidatie een herwaardering naar reële waarde plaatsgevonden ten aanzien van de (voormalige) groepsmaatschappijen. Aangezien de boekwaarde van de geconsolideerde deelneming gelijk is verondersteld aan de reële waarde per 31 december 2016, heeft dit geen de impact op het eigen vermogen en resultaat gehad.

Effect van nieuwe (toegepaste) boekhoudstandaarden

Stelselwijziging per 1 januari 2017

Zoals reeds hiervoor toegelicht maakt MKB Nedsense vanaf 1 januari 2017 gebruik van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen. MKB Nedsense maakt gebruik van de bepalingen uit IFRS 10-27 tot en met IFRS 10-33. De stelselwijziging is op basis van IFRS 10-30 prospectief verwerkt in de jaarrekening 2017. De prospectieve verwerking heeft plaats gevonden overeenkomstig de bepalingen uit IFRS 10-25 en IFRS 10-26.

MKB Nedsense heeft geen investeringen in vennootschappen in haar portefeuille die zelf geen investeringsmaatschappij zijn maar wel investeringsgerelateerde activiteiten ontplooiën conform IFRS 10-32.

Nieuwe boekhoudstandaarden

MKB Nedsense heeft in het boekjaar, indien van toepassing, de volgende nieuwe en gewijzigde, voor de onderneming relevante, IFRS-standaarden en IFRIC-interpretaties toegepast:

- IAS 7: de gebruiker van de jaarrekening wordt inzicht verschafft in de mutaties in verplichtingen uit financieringsactiviteiten. In dit kader verwijzen wij naar het kasstroomoverzicht in hoofdstuk 6 alsmede de toelichtingen onder 7.9.

Toepassing van deze standaarden en interpretaties heeft geen materieel effect op het vermogen en resultaat van MKB Nedsense en de toelichtingen in de jaarrekening.

De onderstaande standaarden en interpretaties zijn op datum van de publicatie van de jaarrekening gepubliceerd, maar nog niet van kracht op de jaarrekening over het jaar 2017.

Onderstaand zijn alleen de standaarden vermeld waarvan MKB Nedsense een redelijke verwachting heeft dat deze bij toekomstige aanpassing een impact zullen hebben op de toelichtingen, de financiële positie of de resultaten van MKB Nedsense. MKB Nedsense zal deze standaarden en interpretaties toepassen zodra deze van kracht zijn.

- IFRS 9, 'Financiële instrumenten'. Deze standaard geeft een toelichting op de grondslagen voor classificatie, waardering en verantwoording van financiële vaste activa en verplichtingen. De volledige versie van IFRS 9 is gepubliceerd in juli 2014. De standaard vervangt de toelichtingen, zoals opgenomen in IAS 39 betreffende de classificatie en waardering van financiële instrumenten. De standaard is verplicht per 1 januari 2018. MKB Nedsense beoordeelt momenteel de volledige impact van IFRS 9 'Financiële instrumenten'. De verwachting is dat toepassing geen materieel effect zal hebben op de jaarrekening van MKB Nedsense;
- IFRS 15, 'Opbrengsten uit contracten met klanten'. Deze standaard, gepubliceerd in mei 2014, bevat grondslagen voor het vaststellen van omvang en timing van te verantwoorden omzet. De standaard vervangt IAS 18, 'Opbrengstverantwoording' en IAS 11, 'Onderhanden werken'. De standaard is verplicht per 1 januari 2018. De standaard volgt een vijf-stappenplan. Uitgangspunt is dat de omzet wordt verantwoord voor het bedrag dat verwacht

- wordt te ontvangen in ruil voor de geleverde diensten en goederen. De verwachting is dat toepassing geen materieel effect zal hebben op de jaarrekening van MKB Nedsense;
- IFRS 16, 'Leases'. Op grond van deze standaard, gepubliceerd in januari 2016, zullen vrijwel alle leasecontracten die thans kwalificeren als operational lease, gaan kwalificeren als financial lease. Met andere woorden; alle leasecontracten, behoudens korter dan een jaar of met een lage marktwaarde komen op de balans en zullen feitelijk qua verwerking als wat nu "financial lease" heet verwerkt worden. De standaard is verplicht per 1 januari 2019. MKB Nedsense beschikt niet over operationele huur- en leasecontracten. Toepassing van deze standaard zal naar verwachting beperkte impact hebben op de jaarrekening van MKB Nedsense. MKB Nedsense zal de volledige impact van IFRS 16 nader beoordelen.

Belangrijke beoordelingen en schattingen

Ten aanzien van de overgang van een beursvennootschap zonder activiteiten naar een investeringsmaatschappij heeft een beoordeling plaatsgevonden van de transitiedatum. Op basis van de ontwikkelingen binnen MKB Nedsense en de daarmee samenhangende strategische heroriëntatie kwalificeert MKB Nedsense vanaf het boekjaar 2017 als een investeringsmaatschappij (zie noot "kwalificatie als investeringsmaatschappij"). Als resultante van deze beoordeling is voor verslaggevingsdoeleinden 1 januari 2017 aangemerkt als de transitiedatum voor de overgang van beursvennootschap zonder activiteiten naar een investeringsmaatschappij. Bij de samenstelling van het overzicht van de financiële positie en het overzicht totaalresultaat worden soms schattingen gemaakt of veronderstellingen gedaan die de gerapporteerde activa of passiva op balansdatum en de opbrengsten en kosten over de rapporteringsperiode beïnvloeden. Hoewel deze schattingen gefundeerd gebeuren en gebaseerd zijn op de kennis van het management van de business, is het mogelijk dat de actuele cijfers verschillen ten opzichte van de geschatte cijfers. De gehanteerde schattingen die verband houden met de bepaling van de reële waarde van de private equity investeringen houden het grootste risico in op materiële aanpassingen.

1. Deconsolidatie en reclassificatie overzicht financiële positie per 1 januari 2017 (x € 1.000) (voor winstverdeling)

		Geconsolideerde financiële positie 31-12-2016	Deconsolidatie voor- malige groepsmaat- schappijen	MKB NedSense IFRS enkelvoudig na deconsolidatie 31-12-2016	Reclassificatie MKB Nedsense IFRS enkelvoudig 01-01-2017	MKB Nedsense IFRS enkelvoudig na deconsolidatie en reclassificatie 01-01-2017	Impact stelselwijziging 01-01-2017	MKB NedSense IFRS enkelvoudig na prospectieve verwer- king stelselwijziging per 01-01-2017
Activa								
Materiële vaste activa	7.2	-	-	-	-	-	-	-
Deelnemingen		-	3	3	-3	-	-	-
Private equity investeringen	7.3	-	-	-	3	3	-	3
Totaal vaste activa		-	-	3	-	3	-	3
Vorderingen en overlopende activa	7.4	12	-	12	-	12	-	12
Leningen u/g gerelateerde partijen	7.5	876	-	876	-	876	-	876
Liquide middelen	7.6	5	-3	2	-	2	-	2
Totaal vlottende activa		893	-3	890	-	890	-	890
Totaal activa		893	-	893	-	893	-	893
Eigen vermogen								
	7.7							
Geplaatst kapitaal		2.991	-	2.991	-	2.991	-	2.991
Agio reserves		37.504	-	37.504	-	37.504	-	37.504
Herwaarderingsreserves		-	-	-	-	-	-	-
Reserve koersverschillen		-	-	-	-	-	-	-
Overige reserves		-42.906	-	-42.906	-	-42.906	-	-42.906
Resultaat boekjaar		3.261	-	3.261	-	3.261	-	3.261
Totaal (groeps)vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de vennootschap		850	-	850	-	850	-	850
Handelsschulden en overige te betalen posten	7.10	43	-	43	-	43	-	43
Totaal kortlopende verplichtingen		43	-	43	-	43	-	43
Totaal verplichtingen		43	-	43	-	43	-	43
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		893	-	893	-	893	-	893

Deconsolidatie betreft de deelneming Topcad B.V. Deconsolidatie heeft alleen effect op de deelnemingswaarde en liquide middelen.

In het boekjaar 2016 hebben er geen mutaties plaatsgevonden inzake de liquide middelen bij Topcad B.V. Uit dien hoofde is er geen separate deconsolidatie opgesteld voor het kasstroomoverzicht.

2. Deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2016 (x € 1.000)

		Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over2016	Deconsolidatie voormalige groepsmaatschappijen "Private Equity Investerings"	Eliminaties deconsolidatie	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense IFRS enkelvoudig
Operationele opbrengsten		-	-	-	-
Overige inkomsten					
Gerealiseerd transactieresultaat	7.16	4.180	-	-	4.180
Totaal overige inkomsten		4.180	-	-	4.180
Lonen, salarissen en sociale lasten	7.17	64	-	-	64
Afschrijving en amortisatie		3	-	-	3
Overige bedrijfskosten	7.18	110	-	-	110
Operationeel resultaat		4.003	-	-	4.003
Financiële baten	7.19	5	-	-	5
Financiële lasten	7.19	-233	-	-	-233
Aandeel resultaat deelnemingen	7.20	-	-	-514	-514
Netto financieringsbaten (lasten)		-228	-	-514	-742
Resultaat voor belastingen		3.775	-	-514	3.261
Winstbelastingen	7.21	-	-	-	-
Resultaat na belastingen		3.775	-	-514	3.261
Resultaat beëindigde activiteiten na belastingen		-514	514	-	-
Geconsolideerd resultaat na belastingen		3.261	514	-514	3.261
Toe te rekenen aan: Aandeelhouders van de vennootschap		3.261	514	-514	3.261
Resultaat over het boekjaar		3.261	514	-514	3.261

3. Overzicht financiële positie per 31 december 2017 (x € 1.000)

	31-12-17	Enkelvoudige balans na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *
Activa		
Materiële vaste activa	-	-
Private equity investeringen	5.223	3
Leningen u/g private equity investeringen	4.784	-
Totaal vaste activa	10.007	3
Vorderingen en overlopende activa	18	12
Leningen u/g gerelateerde partijen	146	876
Liquide middelen	4	2
Totaal vlottende activa	168	890
Totaal activa	10.174	893
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	2.991	2.991
Agio reserves	37.504	37.504
Overige reserves	-39.645	-42.906
Resultaat boekjaar	-82	3.261
Totaal groepsvermogen	768	850
Langlopende verplichtingen		
Leningen o/g gerelateerde partijen	9.303	-
Totaal langlopende verplichtingen	9.303	-
Handelsschulden en overige te betalen posten	104	43
Totaal kortlopende verplichtingen	104	43
Totaal verplichtingen	9.407	43
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	10.174	893

* Zie hoofdstuk 1 voor deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht financiële positie per 31 december 2016.

4. Overzicht totaalresultaat over 2017 (x € 1.000) (over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017)

		2017	Overzicht totaal resultaat 2016 MKB Ned- Sense IFRS enkelvoudig *
Operationele opbrengsten		-	-
Overige inkomsten			
Gerealiseerd transactieresultaat	7.16	-	4.180
Totaal overige inkomsten		-	4.180
Lonen, salarissen en sociale lasten	7.17	-	64
Afschrijving en amortisatie	7.2	-	3
Overige bedrijfskosten	7.18	112	110
Operationeel resultaat		-112	4.003
Financiële baten	7.19	30	5
Financiële lasten	7.19	-	-233
Aandeel resultaat deelnemingen **	7.20	-	-514
Netto financieringsbaten (lasten)		30	-742
Resultaat voor belastingen		-82	3.261
Winstbelastingen	7.21	-	-
Resultaat na belastingen		-82	3.261
Resultaat na belastingen		-82	3.261
Toe te rekenen aan: Aandeelhouders van de vennootschap		-82	3.261
Resultaat over het boekjaar		-82	3.261
Niet gerealiseerde vreemde valuta resultaten welke rechtstreeks in het vermogen worden verwerkt en nooit zullen worden gereclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-	34
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode		-82	3.295
Toe te rekenen aan: Aandeelhouders van de vennootschap		-82	3.295
Resultaat over het boekjaar		-82	3.295
Winst (verlies) per aandeel			
Winst per aandeel (in EUR)		0,00	0,11
Verwaterde winst per aandeel (in EUR)		0,00	0,11
Winst per aandeel gecontinueerde onderneming			
Winst per aandeel (in EUR)		-	-0,01
Verwaterde winst per aandeel (in EUR)		-	-0,01

* zie hoofdstuk 2 voor de deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd totaal resultaat over 2016

** door de stelselwijziging per 1 januari 2017 is over 2017 geen sprake meer van aandeel resultaat deelnemingen

5. Overzicht van mutaties in het eigen vermogen (x € 1.000)

	Attributable to equity holders of the Company						Totaal
	Ge-plaatst kapitaal	Agio	Reserve koers-verschillen	Overige reserves	Resultaat boek-jaar	Overige wet-telijke reserves	
Stand per 1 januari 2017	2.991	37.504	-	-42.906	3.261	-	850
Winstbestemming 2016	-	-	-	3.261	-3.261	-	-
Mutaties boekjaar in het eigen vermogen							
Resultaat	-	-	-	-	-82	-	-82
Niet gerealiseerde resultaten							
Koersverschillen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-82	-	-82
Transacties met aandeelhouders, direct verwerkt in het eigen vermogen Bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders							
Dividend	-	-	-	-	-	-	-
Overig	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-
Totaal van transacties met aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-
Winstbestemming	-	-	-	-	-	-	-
Transfer wettelijke reserves	-	-	-	-	-	-	-
Stand per 31 december 2017	2.991	37.504	-	-39.645	-82	-	768
Stand per 1 januari 2016	2.991	37.504	-34	-40.576	-4.725	3.276	-1.564
Winstbestemming 2015	-	-	-	-4.725	4.725	-	-
Mutaties boekjaar in het eigen vermogen							
Resultaat	-	-	-	-	3.261	-	3.261
Niet gerealiseerde resultaten							
Koersverschillen	-	-	34	-	-	-	34
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	34	-	-	-	34
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-	-	34	-	3.261	-	3.295
Transacties met aandeelhouders, direct verwerkt in het eigen vermogen Bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders							
Dividend	-	-	-	-897	-	-	-897
Overig	-	-	-	16	-	-	16
Totale bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders	-	-	-	-881	-	-	-881
Totale van transacties met aandeelhouders	-	-	-	-881	-	-	-881
Transfer wettelijke reserves	-	-	-	3.276	-	-3.276	-
Stand per 31 december 2016	2.991	37.504	-	-42.906	3.261	-	850

6. Kasstroomoverzicht over 2017

(x € 1.000) (over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017)

	2017	2016
Netto groepswinst	-82	3.261
Afschrijvingen, amortisatie	-	3
Kasstroom	-82	3.264
Aanpassingen voor		
Netto financieringsbaten (-lasten)	-30	228
- mutaties debiteuren en overige vorderingen	-6	-1.385
- mutaties crediteuren en overige schulden	61	-1.194
- mutaties voorzieningen	-	-29
- op aandelen gebaseerde betalingen direct door het eigen vermogen	-	17
- transactie resultaat beëindigde activiteiten	-	-4.180
Betaalde financieringslasten	-	-300
Kasstroom uit bedrijfsmatige activiteiten	-58	-3.410
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- mutaties aankoop / verkoop private equity ondernemingen	-	-
- Kasstroom uit beëindigde activiteiten	-	-216
- Verkoopopbrengst Loft divisie (exclusief liquide middelen Loft)	-	7.909
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-	7.693
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangst leningen	60	-
Aflossing subsidies	-	-969
Dividend uitkering	-	-897
Ontvangsten uit project financiering	-	1.000
Aflossing project financiering	-	-1.000
Aflossing leningen	-	-2.460
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	60	-4.326
Mutatie kasstromen	2	-43
Liquide middelen op 1 januari	2	45
Mutatie koersverschillen	-	-
Liquide middelen op 31 december	4	2

In de geconsolideerde jaarrekening 2016 is Topcad B.V. nog inbegrepen in het geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016. In het boekjaar 2016 zijn er geen mutaties geweest ten aanzien van de liquide middelen in Topcad. Het enkelvoudige IFRS kasstroomoverzicht 2016 is derhalve gelijk aan het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2016 behoudens het saldo van de te verklaren liquide middelen (zie ook noot 1.)

De kasstromen uit bedrijfsactiviteiten betreffen de kasstromen die samenhangen met de holdingorganisatie van MKB Nedsense. De kasstromen die samenhangen met de investeringsactiviteiten (de feitelijke operationele activiteit van een investeringsmaatschappij) zijn gerubriceerd onder de kasstromen uit investeringsactiviteiten. De kasstromen die samenhangen met de financiering van de bedrijfsactiviteiten en investeringsactiviteiten zijn gerubriceerd onder de kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Grondslag voor de financiële verslaggeving van MKB Nedsense N.V.

Algemeen

MKB Nedsense N.V. (MKB Nedsense) is gevestigd in Nederland te Bussum (kantooradres: Breidiusweg 33). Vanaf 1 januari 2017 kwalificeert MKB Nedsense onder IFRS als een investeringsmaatschappij. De jaarrekening van MKB Nedsense N.V. over het boekjaar 2017 omvat voor het boekjaar 2017 MKB Nedsense N.V. vennootschappelijk waarbij de investeringen van MKB Nedsense zijn gewaardeerd op reële waarde. De vergelijkende cijfers 2016 omvat MKB Nedsense vennootschappelijk op basis van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling 2016. In de hoofdstukken één en twee is de deconsolidatie en de reclassificatie vanuit de geconsolideerde cijfers 2016 inzichtelijk gemaakt. De (voormalige) groepsmaatschappijen (geconsolideerd in de jaarrekening 2016) zijn gereclassificeerd naar private equity investeringen (investeringen in niet beursgenoteerde vennootschappen). Het bestuur heeft de jaarrekening op 26 april 2018 opgemaakt.

De jaarrekening zal ter vaststelling voorgelegd worden aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

De voornaamste activiteiten van de vennootschap zijn het deelnemen in, het financieren van alsmede het uitlenen van gelden aan natuurlijke en/of rechtspersonen en het verstrekken van garanties en/of andere zekerheden jegens derden voor eigen verplichtingen en/of voor verplichtingen voor ondernemingen in de investeringsportefeuille. De aandelen van MKB Nedsense N.V. zijn genoteerd aan de officiële markt van Euronext Amsterdam

Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

International Financial Reporting Standards

De jaarrekening van MKB Nedsense is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards, zoals aanvaard voor gebruik binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met titel 9 Boek 2 BW. De door MKB Nedsense toegepaste waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met de op 31 december 2017 van kracht zijnde IFRS en uitspraken van de International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC).

De grondslagen zijn in vergelijking met het voorgaande verslagjaar gewijzigd. Vanaf 1 januari 2017 maakt MKB Nedsense gebruik van de vrijstelling van consolidatie van (voormalige) groepsmaatschappijen uit hoofde van de kwalificatie als een investeringsmaatschappij. De stelselwijziging is prospectief verwerkt. De stelselwijziging heeft geen invloed op het resultaat en vermogen van de onderneming, omdat de boekwaarde van de groepsmaatschappij per 1 januari 2017 gelijk is verondersteld aan de reële waarde. De doorgevoerde stelselwijziging per 1 januari 2017 bestaat uit deconsolidatie en reclassificatie van de geconsolideerde cijfers uit de jaarrekening 2016. In de hoofdstukken 1 en 2 is de deconsolidatie en reclassificatie per 1 januari 2017 inzichtelijk gemaakt. Na de deconsolidatie en reclassificatie zijn de voormalige groepsmaatschappijen geherwaardeerd op reële waarde. De hieruit voortvloeiende impact op het eigen vermogen per 1 januari 2017 is inzichtelijk gemaakt in hoofdstuk 1; zoals hierboven aangegeven is deze impact nihil. De vergelijkende cijfers 2016 bevatten de uit de deconsolidatie voortvloeiende vennootschappelijke cijfers van MKB Nedsense over 2016.

Gehanteerde grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening luidt in euro's en alle bedragen zijn afgerond naar duizendtallen met uitzondering van bedragen per aandeel, tenzij anders is vermeld. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, met dien verstande dat investeringen in private equity investeringen (niet beursgenoteerde belangen), alsmede financiële instrumenten (leningen) worden gewaardeerd tegen reële waarde. De verwerking van waardeveranderingen vindt plaats in het overzicht totaal resultaat. Voor verkoop aangehouden vaste activa worden gewaardeerd op de laagste waarde van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten (alleen van toepassing voor de vergelijkende cijfers 2016).

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS vereist dat de leiding oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen en andere factoren, die als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten van de schattingen vormen de basis voor de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijken. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzie-

ningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Herziening in de verslagperiode en toekomstige perioden vindt plaats indien de herziening ook gevolgen heeft voor toekomstige perioden. Meer specifiek voor MKB Nedsense geldt dat schattingen en veronderstellingen met name invloed hebben op de waardering van private equity investeringen (investeringen in niet beursgenoteerde ondernemingen) en financiële instrumenten (leningen en opties).

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor de gepresenteerde periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017. Ten aanzien van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de vergelijkende cijfers 2016 wordt verwezen naar de op 28 april 2017 opgemaakte geconsolideerde jaarrekening 2016.

De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

Grondslagen voor consolidatie

Vanaf 1 januari 2017 kwalificeert MKB Nedsense als een investeringsmaatschappij. Als gevolg van deze kwalificatie maakt MKB Nedsense vanaf 1 januari 2017 gebruik van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen (IFRS 10-31). De hieruit voortvloeiende stelselwijziging is prospectief verwerkt op basis van IFRS 10-30. Vanaf 1 januari 2017 worden de (voormalige) groepsmaatschappijen derhalve niet meer geconsolideerd. Op basis van IAS 27-8A en IAS 27-16A stelt MKB Nedsense vanaf 1 januari 2017 een enkelvoudige IFRS-jaarrekening op.

Gezien MKB Nedsense voldoet aan de definitie van een investeringsentiteit waardeert het alle participaties tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. Zie hieronder bepaling van reële waarde voor meer informatie rond de waardering.

Dochterondernemingen van een investeringsentiteit die diensten rond vermogensbeheer verstrekken aan derden dienen wel te worden geconsolideerd. MKB Nedsense N.V. beschikt niet over dergelijke entiteiten.

Ten aanzien van de vergelijkende cijfers 2016 (zie deconsolidatie overzichten in de hoofdstukken 1 en 2) geldt dat de in 2016 gekwalificeerde groepsmaatschappijen zijn geconsolideerd. De financiële gegevens van MKB Nedsense N.V. en haar groepsmaatschappijen zijn opgenomen in de geconsolideerde balans per 31 december 2016 en de winst- en verliesrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016, uitgaande van de methode van integrale consolidatie. Een groepsmaatschappij (definitie voor boekjaar 2016) is een belang in een onderneming waarover MKB Nedsense N.V. de zeggenschap heeft. Over het algemeen zijn dit meerderheidsbelangen, echter is de feitelijke zeggenschap (control) bepalend of er sprake is van een groepsmaatschappij. Zeggenschap is de macht om het financiële en operationele beleid van de entiteit te sturen teneinde voordelen te verkrijgen uit haar activiteiten. MKB Nedsense voldoet sinds 1 januari 2017 aan de IFRS criteria van een investeringsmaatschappij. Vanaf 1 januari 2017 maakt MKB Nedsense gebruik van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen onder IFRS 10. Vanaf 1 januari 2017 zijn de voormalige groepsmaatschappijen gedeconsolideerd. Dit betreft Topcad B.V.

Vreemde valuta

De presentatievaluta van MKB Nedsense is de euro. Deze is gelijk aan de functionele valuta.

Transacties in vreemde valuta worden verantwoord tegen de wisselkoersen die op de datum van transactie gelden. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de slotkoers op balansdatum. Winsten en verliezen die voortvloeien uit transacties in vreemde valuta en uit de omzetting van monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden opgenomen in de resultatenrekening. Niet-monetaire elementen gewaardeerd tegen reële waarde in een vreemde munt worden omgerekend tegen de wisselkoers die geldt op datum waarop de reële waarde wordt bepaald.

Overzicht financiële positie

Immateriële vaste activa

Aangekochte immateriële vaste activa, met uitzondering van goodwill, worden opgenomen tegen kostprijs en lineair geamortiseerd over een periode van vijf jaar. De periode en wijze van amortisatie worden jaarlijks herzien. Wanneer gebeurtenissen of wijzigingen in omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde niet realiseerbaar is wordt een test op bijzondere waardevermindervingsverliezen uitgevoerd op de betrokken activa.

Financiële activa

Per 1 januari 2017 worden de (voormalige) groepsmaatschappijen gerubriceerd onder de private equity investeringen.

MKB Nedsense onderkent de volgende financiële activa categorieën:

- private equity investeringen
- leningen u/g private equity investeringen

MKB Nedsense volgt de International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV Guidelines) zoals hierna wordt toegelicht.

De private equity investeringen worden gewaardeerd op reële waarde met verantwoording van de reële waarde mutaties via het resultaat. Het betreft eigenvermogensinstrumenten die behoren tot de investeringsportefeuille van de groep. Initieel worden de private equity investeringen verantwoord tegen kostprijs. Na een eerste opname worden de niet-gerealiseerde waarde mutaties als gevolg van de periodieke herwaardering verantwoord in de resultatenrekening.

Leningen aan portefeuillebedrijven (leningen u/g private equity investeringen) worden afhan-

kelijk van de looptijd van de lening gerubriceerd onder de vaste activa of vlottende activa. Presentatie geschiedt onder vaste activa, behalve wanneer de vervaldatum minder dan twaalf maanden na de balansdatum ligt, in welk geval classificatie als vlottende activa plaatsvindt.

Leningen aan portefeuillebedrijven zijn financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Na een eerste opname worden deze financiële vaste activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder toepassing van de effectieve rentemethode en onder aftrek van eventuele waardeverminderingen voor oninbaarheid.

Gerealiseerde winsten of verliezen op investeringen worden berekend als het verschil tussen de verkoopprijs en de boekwaarde van de investering op het moment van de verkoop. Alle aankopen en verkopen van financiële activa volgens standaard marktconventies worden erkend op afwikkelingsdatum.

Aankopen of verkopen van financiële activa volgens standaard marktconventies zijn aankopen en verkopen van een actief op grond van een contract waarvan de voorwaarden levering van het actief voorschrijven binnen de termijnen die op de desbetreffende markt algemeen voorgeschreven of overeengekomen zijn.

Bepaling van de reële waarde

Ten aanzien van te hanteren methoden om de reële waarden te bepalen sluit MKB Nedsense aan bij de "International Private Equity and Ventures Capital Valuation Guidelines".

- Indien er twijfels bestaan over de kredietwaardigheid van de begunstigde van een lening, en ten gevolge daarvan over een eventuele terugbetaling wordt een voorziening voor mogelijke oninbaarheid verantwoord.

A) Private equity investeringen

Private equity investeringen in de investeringsportefeuille van de onderneming behelzen meerderheidsbelangen in niet-beursgenoteerde ondernemingen of minderheidsbelangen waarbij de onderneming invloed van betekenis heeft. Bij deze investeringen bestaat de intentie om het belang in een periode tussen de drie en vijf jaar te vervreemden.

Omdat deze investeringen betrekking hebben op niet-beursgenoteerde ondernemingen (derhalve niet liquide) worden deze belangen als een vast actief gerubriceerd. Private equity investeringen worden verantwoord op basis van reële waarde met verantwoording van de reële waardemutaties via het resultaat. Gezien de onderliggende karakteristieken van de private equity investeringen in de investeringsportefeuille (niet beursgenoteerde grote, middelgrote en kleine mkb-ondernemingen) wordt de reële waarde bepaald op basis van de prijs van een recente transactie (IFRS Level 1) of aan de hand van een DCF calculatie (IFRS Level 3). In uitzonderingsgevallen wordt de multipliemethode (IFRS Level 1) gehanteerd, overigens alleen indien de onderliggende karakteristiek van de investering het toepassen van een multipliemethode rechtvaardigt. Bij investeringen waarin geen toekomstige cashflows meer worden verwacht, behoudens de afwikkeling van de te liquideren vennootschap, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de Net Assets methode (IFRS Level 3).

Waarderingsmethoden

Selecteren van geschikte waarderingmethode voor de investeringen

De prijs van een recente transactie

Bij initiële verantwoording van een private equity investering wordt de transactieprijs, exclusief transactiekosten, gehanteerd als de reële waarde van de investering. Specifieke factoren, gerelateerd aan de transactie, worden in ogenschouw genomen om te beoordelen of de transactieprijs representatief is voor de reële waarde:

- verschillende rechten gekoppeld aan de nieuwe en reeds bestaande investeringen (aandelen);
- onevenredig hoge verwatering bij bestaande aandeelhouders bij toetreding van nieuwe aandeelhouders;
- een nieuwe strategische investeerder in plaats van een financiële investeerder;
- een transactie die gekwalificeerd kan worden als een 'forced sale' of 'rescue package'.

De lengte van de periode waarin de meest recente transactieprijs nog representatief is voor de reële waardebepaling is afhankelijk van de specifieke omstandigheden van de onderliggende private equity investering. Bij stabiele marktomstandigheden met weinig veranderingen binnen de onderneming en/of externe marktomstandigheden is de lengte van de periode waarbij de recente transactieprijs kan worden gehanteerd langer dan in een periode van snelle veranderingen. Value8 hanteert de prijs van een recente transactie tot maximaal één jaar na deze transactie.

Discounted Cashflow Methode (DCF methode)

Bij de DCF methode wordt de huidige reële waarde bepaald door de netto contante waarde te berekenen van de toekomstige cashflows van de onderliggende onderneming (indirecte bedrijfswaarde). De kasstromen en de 'terminal value' hebben betrekking op de onderliggende activiteiten van de te waarderen onderneming.

Een reële waardebepaling die gebruik maakt van een IFRS level 3 DCF analyse wordt opgesteld onder de conditie dat er onzekerheid is inzake de cashflows voortvloeiend uit het feit dat met schattingen wordt gewerkt in plaats van met bekende bedragen. Cashflow projecties worden gebaseerd op redelijke en ondersteunende uitgangspunten die representatief zijn voor de beste inschattingen van het management ten aanzien van de economische condities over de resterende gebruiksduur van de asset en cashflow projecties worden gebaseerd op de meest actuele en geautoriseerde budgetten van (lokaal) management.

In de DCF analyse worden de geprognosticeerde kasstromen alsmede de 'terminal value' constant gemaakt tegen de gewogen gemiddelde kostenvoet. MKB Nedsense hanteert daar waar mogelijk externe inputvariabelen voor de componenten die bepalend zijn voor de gewogen gemiddelde kostenvoet (risicovrije rente, verhouding eigen vermogen versus vreemd vermogen in de sector en de conjunctuurgevoeligheid). De marktrisico premie en ondernemingsrisico premie worden vastgesteld aan de hand van benchmark informatie wat gangbaar is in de

markt in relatie tot de specifieke karakteristieken van de te waarderen equity investering. Meer specifiek voor het ondernemingsrisicopremie worden elementen als afhankelijkheid afnemers, afhankelijkheid leveranciers, afhankelijkheid management, spreiding activiteiten, toetreding barrières, track record en flexibiliteit in ogenschouw genomen.

De uit de DCF voortvloeiende Enterprise Value wordt gecorrigeerd voor de volgende elementen om op de equity value (basiswaardering) te komen:

- correctie netto schuld (schuld en overtollige cash);
- correctie overige claims op eigen vermogen (preferente aandelen, optiepakketten en minderheidsaandeel derden);
- correctie schuldequivalenten (pensioenvoorzieningen, claims, te betalen dividend);
- actieve vpb latenties uit hoofde van verrekenbare verliezen onder de voorwaarde dat in de DCF is gecalculeerd met post-tax cashflows op basis van het nominale belastingtarief;
- correctie niet operationele activa (geassocieerde deelnemingen en joint ventures)

Multiples

De multiplewaarderingstechniek is in uitzonderingsgevallen geschikt voor de primaire waardering van een private equity investering in de investeringsportefeuille. De multilexmethode wordt toegepast indien sprake is van een volwassen onderneming met een identificeerbare stroom van terugkerende omzet en relatief stabiele kasstromen. In aanvulling daarop moet er een representatieve peergroup zijn samen te stellen. Gezien de samenstelling van de private equity investeringsportefeuille (middelgrote en kleine mkb-ondernemingen) is het samenstellen van een representatieve peergroup complex. Uit dien hoofde wordt de multilexmethode slechts in uitzonderingsgevallen gebruikt voor de primaire waardering. De multilexmethode wordt binnen MKB Nedsense wel gebruikt als extra controle op de waarden die voortvloeien uit de DCF calculaties.

Afhankelijk van de fase van de ontwikkeling van een onderneming, de sector en de geografische locatie hanteert MKB Nedsense een EBITDA/EBITA multiplier of een omzet multiplier. In de multiples waarderingstechniek houdt MKB Nedsense rekening met de volgende elementen:

- toepassing van een geschikte multiple rekening houdend met de omvang, risico en groei- verwachtingen van de onderliggende equity investering teneinde Enterprise Value te bepalen;
- correctie netto schuld (schuld en overtollige cash);
- correctie overige claims op eigen vermogen (preferente aandelen, optie pakketten en minderheidsaandeel derden);
- correctie schuldequivalenten (pensioen voorzieningen en claims);
- correctie niet operationele activa (geassocieerde deelnemingen en joint ventures);
- correctie voor verschillen in belastingafdracht betrekken in de te bepalen multipliers gebaseerd op kengetallen voor belasting (Sales, EBITDA en EBIT).

Voor ondernemingen die een volwassen terugkerende omzet hebben met relatief stabiele kasstromen is het hanteren van een EBITDA multiple het meest geschikt.

Voor ondernemingen die reeds een volwassen business genereren echter nog geen stabiele consistente winst genereren is een omzet multiplier een geschikte multiple om de Enterprise Value vast te stellen. De omzet multiple methode is gebaseerd op de veronderstelling dat een genormaliseerd niveau van winst kan worden gegenereerd op basis van het omzetniveau. Deze waarderingstechniek is toepasbaar bij ondernemingen die verlies draaien waarbij de veronderstelling is dat deze verliezen tijdelijk zijn alsmede dat een genormaliseerd niveau van "recurring" winst kan worden vastgesteld. Een waardering gebaseerd op een omzet multiple kan worden gerealiseerd door het hanteren van aangepaste historische omzet cijfers gecombineerd met een forecast van de omzet op basis waarvan een duurzame winst marge kan worden gerealiseerd.

De validiteit van door MKB Nedsense gehanteerde multiples wordt verhoogd door:

- objectieve selectie peers;
- multiples consistent definiëren;
- multiples corrigeren voor verschillen in belastingafdracht;
- juiste multiple te gebruiken (de in de specifieke markt gehanteerde multiple).

MKB Nedsense hanteert multiples afgeleid van de huidige markt multiples die de reële waarde reflecteren van vergelijkbare beursgenoteerde ondernemingen of op basis van vergelijkbare actuele markttransacties. Over het algemeen zal de reële waarde van de MKB Nedsense private equity investeringen worden gebaseerd op basis van multiples van vergelijkbare beursgenoteerde ondernemingen.

In de reëlewaardebepaling wordt rekening gehouden met de impact van de liquiditeit van het aangehouden belang. Niet beursgenoteerde private equity belangen hebben minder liquiditeit dan beursgenoteerde ondernemingen. MKB Nedsense hanteert ten aanzien van de waardering van niet beursgenoteerde belangen die zijn afgeleid van multiples van beursgenoteerde belangen een liquiditeitsdiscount. Uiteindelijke discount percentage is mede afhankelijk van de omvang en het specifieke risico van de onderliggende onderneming.

Net Assets

Bij de Net Assets methode wordt de private equity investering gewaardeerd op de zichtbare intrinsieke waarde waar de activa en passiva van de equity investering op de reële waarde zijn gewaardeerd. Deze waarderingstechniek is geschikt voor private equity investeringen waarbij de waarde met name afhankelijk is van de onderliggende activa in plaats van de inkomsten. In specifieke gevallen gebruikt MKB Nedsense de Net Assets methode ook voor equity investeringen die verlies maken en of slechts een marginale winst realiseren waarbij vanuit investeringsperspectief een hogere waarde kan worden gerealiseerd door het liquideren van de onderliggende business.

Specifieke beschouwingen

Indicatieve biedingen

Indicatieve biedingen worden niet afzonderlijk gebruikt, echter worden wel gehanteerd als steuninformatie voor de waardering op basis van een andere waarderingmethode.

Handelsvorderingen en overlopende activa

Handelsdebiteuren en overige vorderingen worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs, gebruikmakend van de effectieve rentemethode en onder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid. Een voorziening voor oninbaarheid wordt gevormd op het moment dat verondersteld wordt dat een vordering of een deel van een vordering niet zal worden geïncasseerd. Het bedrag van de voorziening wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van de vordering en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. De dotatie aan de voorziening wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de overige bedrijfslasten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's. Bankschulden worden opgenomen onder de kortlopende verplichtingen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen MKB Nedsense N.V.

De gewone aandelen van MKB Nedsense N.V. worden aangemerkt als eigen vermogen. De aankoopprijs van ingekochte aandelen wordt op de overige reserves in mindering gebracht, totdat zij worden ingetrokken of herplaatst. Het aan houders van gewone aandelen uit te keren dividend wordt als verplichting opgenomen op het moment waarop de Algemene Vergadering van Aandeelhouders het dividendvoorstel goedkeurt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden bepaald op basis van schattingen van toekomstige uitgaande kasstromen uit juridisch afdwingbare of feitelijke verplichtingen als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, met een onzekere omvang of een onzeker tijdstip van afwikkeling, die samenhangen met de bedrijfsactiviteiten en waarvoor een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. De overige voorzieningen betreffende hoofdzakelijk voorzieningen voor doorlopende contracten.

Overige langlopende verplichtingen

Overige langlopende verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde minus eventueel direct toerekenbare transactiekosten. Na eerste opname worden deze verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve-rentemethode.

Handelsschulden en overige schulden

De handels- en overige schulden worden initieel opgenomen tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Personeelsbeloningen

MKB Nedsense heeft geen lange termijn personeelsbeloningen.

Overzicht totaalresultaat

Algemeen

Opbrengsten en kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Operationele opbrengsten

De operationele opbrengsten bestaan met name uit reëlewaardeveranderingen op private equity investeringen alsmede gerealiseerde transactieresultaten op private equity investeringen.

Leases

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij de vennootschap ligt, worden verantwoord als operational leasing. Verplichtingen uit hoofde van operational leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening naar rato van de looptijd van het contract.

Leasecontracten waarbij wordt opgetreden als lessee en de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom bij de vennootschap liggen, worden verantwoord als financial lease. Voordelen uit hoofde van financial lease worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening naar rato van de looptijd van het contract.

MKB Nedsense heeft geen contracten die classificeren als financial lease.

Financieringsbatens en -lasten

Financieringsbatens en -lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Rentebaten worden tijdsevenredig verantwoord onder toepassing van de effectieve rentemethode.

Vennootschapsbelasting

Belastingen over het resultaat van het boekjaar omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen en latente belasting. Belasting over het resultaat wordt in de winst-en-verliesrekening verantwoord, behalve voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks worden verantwoord in het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat. In dat laatste geval wordt de samenhangende belasting ook rechtstreeks in het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat verwerkt.

De over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belasting bestaat uit de winstbelasting over het belastbare resultaat, die wordt berekend aan de hand van de geldende belastingtarieven. Daarbij wordt rekening gehouden met vrijgestelde winstbestanddelen en niet aftrekbare bedragen, alsmede correcties op de belasting over eerdere boekjaren.

Latente belastingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale waarden van activa en verplichtingen en de boekwaarden daarvan in de jaarrekening. Indien een latentie zou ontstaan bij de eerste verwerking in de jaarrekening van een actief of verplichting voortvloeiend uit een transactie die noch het commerciële noch het fiscale resultaat beïnvloedt, wordt deze latentie niet verwerkt.

Latenties worden berekend op basis van vastgestelde belastingtarieven en wetten die van toepassing zijn of waartoe materieel reeds op balansdatum besloten is en die naar verwachting van toepassing zullen zijn op het moment dat de gerelateerde latente belastingvordering gerealiseerd wordt of de latente belastingverplichting betaald wordt.

Latente belastingvorderingen voor compensabele verliezen worden uitsluitend geactiveerd voor zover het waarschijnlijk is dat verrekening kan plaatsvinden met in de komende jaren te behalen winsten. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen met dezelfde looptijd en bij dezelfde fiscale entiteit worden gesaldeerd op de balans, voor zover een wettelijk recht tot salderen bestaat.

Winst per aandeel

De winst per aandeel is berekend door het nettoresultaat te delen door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het boekjaar. Om tot een verwaterd resultaat per aandeel te komen worden ook de gewone aandelen betrokken die uitgestaan zouden hebben indien de financiële vermogensinstrumenten - converteerbare obligaties of aandelenopties - zouden zijn omgezet in gewone aandelen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en betalingen met betrekking tot belastingen worden opgenomen onder de netto kasstroom uit operationele activiteiten. Uitgekeerde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

7. Toelichting op de jaarrekening

7.1 Impact stelselwijziging

Per 1 januari 2017 kwalificeert MKB Nedsense als een investeringsmaatschappij. Uit dien hoofde wordt vanaf 1 januari 2017 gebruik gemaakt van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen (IFRS 10-31). Op basis van IFRS 10-30 heeft MKB Nedsense de stelselwijziging prospectief verwerkt.

Prospectieve verwerking van de stelselwijziging heeft plaatsgevonden overeenkomstig de bepalingen van IFRS 10-25 en IFRS 10-26. Op 1 januari 2017 zijn de groepsmaatschappijen gedeconsolideerd. De groepsmaatschappijen zijn gereclassificeerd naar investeringen in private equity investeringen. Na reclassificatie en deconsolidatie zijn de investeringen geherwaardeerd naar reële waarde. Deze herwaardering heeft plaats gevonden per 1 januari 2017. Er was geen impact op het vermogen en het resultaat aangezien de boekwaarde van de voormalige groepsmaatschappij Topcad BV gelijk is verondersteld aan de reële waarde.

De deconsolidatie en reclassificatie vanuit de geconsolideerde cijfers 2016 (zoals opgenomen in de op 28 april 2017 goedgekeurde jaarrekening 2016) zijn toegelicht in de hoofdstukken één en twee in de jaarrekening 2017.

Op basis van IAS 28-18 en IAS 28-30 worden vanaf 1 januari 2017 de ontvangen dividenden als een separate inkomsten bron verantwoord. In de oude grondslagen van waardering en resultaatbepaling werden ontvangen dividenden van groepsmaatschappijen verantwoord volgens de netto vermogenswaarde methode. De ontvangen dividenden kwamen derhalve tot uitdrukking in de verlaging van de waardering van de deelneming echter niet als resultaatcomponent.

Omdat MKB Nedsense vanaf 1 januari 2017 kwalificeert als een investeringsmaatschappij wordt ten aanzien van de verwerking van ontvangen dividenden aangesloten met IAS 28-18 en IAS 28-30. De ontvangen dividenden worden vanaf 1 januari 2017 via het resultaat verantwoord hetgeen in overeenstemming is met de verwerking van dividenden door investeringsmaatschappijen.

7.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	2017	2016
Aanschafwaarde	3	3
Cumulatieve afschrijvingen	-3	-
Boekwaarde per 1 januari	-	3
Mutaties		
Desinvestingen	-3	-
Afschrijvingen	-	-3
Afschrijvingen op desinvesteringen	3	-
	-	-3
Aanschafwaarde	-	3
Cumulatieve afschrijvingen	-	-3
Boekwaarde per 31 december	-	-

MKB Nedsense heeft in 2017 geen materiële vaste activa meer. De materiële vaste activa zijn per 31 december 2017 volledig afgeschreven.

7.3 Private equity investeringen

Private equity investeringen	31-12-17			Financiële positie na deconsolidatie & reclassificatie per 01-01-2017		
	Equity investering	Lening u/g	Totaal	Equity investering	Lening u/g	Totaal
Topcad B.V.	3	-	3	3	-	3
AquaServa / BioBeheer	7.150	323	7.473	-	-	-
Axess Group B.V.	132	934	1.066	-	-	-
GNS Group B.V.	245	1.535	1.780	-	-	-
Value8 Tech Services B.V.	-27	-1	-28	-	-	-
Value8 Tech Group N.V.	-2.281	1.994	-287	-	-	-
	5.223	4.784	10.007	3	-	3

MKB Nedsense financiert vennootschappen in de investeringsportefeuille in voorkomende gevallen met een lening. MKB Nedsense bewaakt de reële waarde van de private equity investeringen op basis van de totale activa waarde van de onderliggende private equity investering.

Op 29 december 2017 heeft Value8 N.V. de Value8 Tech Group N.V., behoudens Buhrs International Group B.V., ingebracht in MKB Nedsense N.V. Naast de holding Value8 Tech Group N.V. en Value8 Tech Services B.V. zijn de onderliggende vennootschappen GNS Group B.V. Axess Group B.V., AquaServa Nederland B.V. en Bacteriologisch Onderzoeksbureau Bio Beheer B.V. inge-

bracht. De vennootschappen zijn ingebracht tegen de reële waarde per 29 december 2017. De reële waarde is bepaald op basis van een DCF methode.

Het verloopoverzicht van de private equity investeringen (de aandelen participaties) is als volgt:

Private equity investeringen	Saldo 1-1-2017	Aankoop transactiesom	Herwaardering 31-12-2017	Waardering 31-12-2017	Transactie resultaat
Topcad B.V.	3	-	-	3	-
AquaServa / BioBeheer	-	7.150	-	7.150	-
Axess Group B.V.	-	132	-	132	-
GNS Group B.V.	-	245	-	245	-
Value8 Tech Services B.V.	-	-27	-	-27	-
Value8 Tech Group N.V.	-	-2.281	-	-2.281	-
	3	5.220	-	5.223	-

Het verloopoverzicht van de leningen u/g private equity investeringen is als volgt:

Leningen private equity investering	Saldo 1-1-2017	Investeringsom	Herwaardering 31-12-2017	Waardering 31-12-2017
AquaServa / BioBeheer	-	323	-	323
Axess Group B.V.	-	934	-	934
GNS Group B.V.	-	1.535	-	1.535
Value8 Tech Services B.V.	-	-1	-	-1
Value8 Tech Group N.V.	-	1.994	-	1.994
	-	4.784	-	4.784

De leningen hebben een onbepaalde looptijd, echter kunnen door leningnemer zonder boete worden afgelost. Op basis van de karakteristieken hebben de leningen een semi-permanent financieringskarakter. Uit dien hoofde zijn de leningen onder de vaste activa gerubriceerd. De gemiddelde intrestvoet is 4%.

Gehanteerde uitgangspunten in de bepaling van de reële waarde van de equity-belangen

De waarderingen van de private equity investeringen zijn nagenoeg allemaal gebaseerd op een DCF-calculatie (Level 3-waardering). De DCF-calculaties zijn gebaseerd op een algemeen MKB Nedsense DCF-waarderingsmodel. De in de DCF-calculaties gehanteerde uitgangspunten uit het MKB Nedsense DCF waarderingsmodel zijn hieronder weergegeven.

De gehanteerde Nederlandse risicovrije rentevoet (kostenvoet eigen vermogen) bedraagt 1,7% en is gebaseerd op een gemiddeld gehanteerde forward rate zoals gehanteerd door Nederlandse bedrijven volgend uit een jaarlijks onderzoek van Fernandez, Pershin en Acin (onderzoek april 2017). De gehanteerde marktrisicopremie (kostenvoet eigen vermogen) bedraagt

6,0% en is eveneens gebaseerd op het jaarlijkse onderzoek van Fernandez, Pershin en Acin. De 'unlevered' Bèta (kostenvoet eigen vermogen) is bepaald conform het Capital Asset Pricing Model (CAPM). Deze Bèta is bepaald door een mede op basis van conjunctuurgevoeligheid representatieve sector te selecteren. Hiervoor wordt de database van Damodaran gebruikt. De hieruit voortvloeiende 'unlevered' Bèta is gehanteerd als de Bèta voor de te waarderen onderneming. Het ondernemingspecifieke risico (kostenvoet eigen vermogen) is bepaald aan de hand van een analyse van gewogen geïdentificeerde risicofactoren (in de bandbreedte tussen 0% en 9,19%) alsmede een illiquiditeitspremie van 2%. Het ondernemingspecifieke risico (alpha) is behandeld als een component van de 'unlevered' kostenvoet van het eigen vermogen. De 'unlevered' kostenvoet van het eigen vermogen is 'gelevered' aan de hand van de vermogensverhoudingen en de kostenvoet van het vreemd vermogen (kostenvoet eigen vermogen 'levered').

De kostenvoet vreemd vermogen na belastingen is bepaald op basis van de financieringscapaciteit van de desbetreffende onderneming en observaties van vergelijkbare bedrijven binnen de investeringsportefeuille. Daarnaast wordt rekening gehouden met de fiscale aftrekbaarheid van de rentelasten op basis van het nominale belastingtarief ("het tax shield").

Ten aanzien van de vermogensverhoudingen, ten behoeve van de bepaling van de disconteringsvoet, is de gemiddelde vermogensverhouding bepaald op basis van een gewogen gemiddelde kapitaalstructuur van vergelijkbare bedrijven in een geselecteerde industrie (database Damodaran).

De uit de bovenstaande methode voortvloeiende WACC wordt gehanteerd in de berekening van de reële waarde van de specifieke onderneming.

In alle DCF-waarderingen is een onderscheid gemaakt tussen een prognoseperiode en een 'restwaarde'. De restwaarde is berekend op basis van de 'perpetuity' approach. De cashflow uit het laatste prognosejaar wordt verwerkt met een 'terminal growth rate' van 1,2%.

De ondernemingswaarde wordt berekend door de contante waarde van de vrije kasstromen in de prognoseperiode te sommeren met de contante waarde van de restwaarde.

De aandeelhouderswaarde wordt berekend door de ondernemingswaarde te verminderen met nettoschulditems, zoals leningen o/g, voorzieningen, latente belastingschuld en Value8 financieringen. Dit bedrag wordt vervolgens gesommeerd met de waarde van eventuele non-operationele activa en cash-like items zoals overtollige liquide middelen.

Aquaserva/Biobeheer

Aquaserva Nederland B.V. en Bacteriologisch Onderzoekscentrum Biobeheer B.V. zijn twee afzonderlijke juridische entiteiten echter in de loop van 2017 is besloten dat Aquaserva en Biobeheer geïntegreerd de markt zullen gaan bewerken. Vanuit managementperspectief zijn deze twee vennootschappen altijd aangestuurd als één operatie. In de verslaggeving per 31 december 2017 wordt derhalve de gecumuleerde waardering van Aquaserva/Biobeheer gepresenteerd. Overigens geldt dat de operationele activiteiten per 29 december 2017 (inbreng datum door Value8) en 31 december 2017 ook daadwerkelijk zijn geïntegreerd.

Reële waardebepaling per 29 december 2017 en per 31 december 2017

AquaServa/Biobeheer is op 29 december 2017 door Value8 ingebracht in MKB Nedsense. De reële waardebepaling per 29 december 2017 is gebaseerd op een uitgevoerde DCF-analyse (IFRS Level 3). Gezien de korte tijdspanne tussen 29 december 2017 en 31 december 2017 is de reële waarde op balansdatum niet aangepast.

De prognoses van de kasstromen zijn gebaseerd op redelijke en onderbouwde uitgangspunten van het lokale management. Bij het opstellen van de prognoses zijn cijferanalyses van gerealiseerde marges en omzetontwikkelingen gehanteerd. In de prognose 2018 is uitgegaan van een 1,9% hogere omzet dan de gerealiseerde omzet 2017. De prognoseperiode bedraagt vijf jaar. Ten aanzien van de prognoses van de omzet over de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is uitgegaan van een omzetstijging van 2,5% jaar op jaar vanuit de geprognosticeerde omzet 2018. De geprognosticeerde brutomarge in de prognoseperiode 2018 is 6,2%-punt hoger dan de gerealiseerde brutomarge in 2017. Dit wordt gedreven door de verwachte stijging van de kwaliteit van het dienstenniveau, aanpalende dienstverlening en de ontwikkeling van geautomatiseerde diensten. In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is de geprognosticeerde brutomarge gelijk aan de geprognosticeerde brutomarge 2018. Ten aanzien van de operationele kosten is uitgegaan van een kostenstijging van 9,4% in 2018 ten opzichte van 2017. Dit door extra personeelskosten en additionele operationele kosten om de verdere groei te realiseren. In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is het uitgangspunt stijging van de kosten van 1,5% jaar op jaar vanuit prognosejaar 2018.

De reële waarde van Aquaserva/Biobeheer is bepaald aan de hand van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek. In de specifieke waardering van Aquaserva/Biobeheer zijn de volgende determinanten gehanteerd: 'levered' bèta van 0,98, 'unlevered' bèta van 0,76, Debt/Equity verhouding van 34,60 %, ondernemingspecifieke risico (alpha) van 7,41% en een kostenvoet vreemd vermogen van 4,0%. Op basis van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek is als resultante in de waardering een WACC gehanteerd van 13,41%.

Axess Group B.V.

Reële waardebeoordeling per 29 december 2017 en per 31 december 2017

Axess Group is op 29 december 2017 door Value8 ingebracht in MKB Nedsense. De reële waardebeoordeling per 29 december 2017 is gebaseerd op een uitgevoerde DCF-analyse (IFRS Level 3). Gezien de korte tijdsperiode tussen 29 december 2017 en 31 december 2017 is de reële waarde op balansdatum niet aangepast.

De prognoses van de kasstromen zijn gebaseerd op redelijke en onderbouwde uitgangspunten van het lokale management. Bij het opstellen van de prognoses zijn cijferanalyses van gerealiseerde marges en omzetontwikkelingen gehanteerd. In de prognose 2018 is uitgegaan van een 76,2% hogere omzet dan de gerealiseerde omzet 2017. De begrote groei is gebaseerd op de acquisitie van Get Up (toevoeging van nieuwe producten in het productenarsenaal van Axess) alsmede het naar verwachting effectievere verkoopapparaat, aantrekkelijke markt en een goed gevulde orderportefeuille. De prognoseperiode bedraagt vijf jaar. Ten aanzien van de prognoses van de omzet over de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is uitgegaan van een omzetstijging van 3,0% jaar op jaar vanuit de geprognosticeerde omzet 2018. De geprognosticeerde brutomarge in de prognoseperiode 2018 is 1,8%-punt lager dan de gerealiseerde brutomarge in 2017 (door de veranderende productmix mede door acquisitie Get Up). In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is de geprognosticeerde brutomarge gelijk aan de geprognosticeerde brutomarge 2018. Ten aanzien van de operationele kosten is uitgegaan van een kostenstijging van 37,9% in 2018 ten opzichte van 2017. Deze stijging komt voort uit extra personeelskosten, additionele operationele kosten alsmede de begrote kosten van Get Up om de verdere groei te realiseren. In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is het uitgangspunt stijging van de kosten van 3,0% jaar op jaar vanuit prognosejaar 2018.

De reële waarde van Axess Group is bepaald aan de hand van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek. In de Axess Group specifieke waardering zijn de volgende determinanten gehanteerd: 'levered' bèta van 1,17, 'unlevered' bèta van 0,75, Debt/Equity verhouding van 65,89 %, ondernemingspecifieke risico (alpha) van 7,88% en een kostenvoet vreemd vermogen van 4,0%. Op basis van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek is als resultante in de waardering een WACC gehanteerd van 13,70%.

GNS Group B.V.

Reële waardebeoordeling per 29 december 2017 en per 31 december 2017

GNS Brinkman is op 29 december 2017 door Value8 ingebracht in MKB Nedsense. De reële waardebeoordeling per 29 december 2017 is gebaseerd op een uitgevoerde DCF-analyse (IFRS Level 3). Gezien de korte tijdsperiode tussen 29 december 2017 en 31 december 2017 is de reële waarde op balansdatum niet aangepast.

De prognoses van de kasstromen zijn gebaseerd op redelijke en onderbouwde uitgangspunten van het lokale management. Bij het opstellen van de prognoses zijn cijferanalyses van gerealiseerde marges en omzetontwikkelingen gehanteerd. In de prognose 2018 is uitgegaan van een 11,8% hogere omzet dan de gerealiseerde omzet 2017. De begrote groei is gebaseerd op de aantrekkelijke markt en een goed gevulde orderportefeuille. De prognoseperiode bedraagt vijf jaar. Ten aanzien van de prognoses van de omzet over de prognose jaren 2019 tot en met 2022 is uitgegaan van een prudente omzetstijging van 2,0% jaar op jaar vanuit de geprognosticeerde omzet 2018. De geprognosticeerde brutomarge in de prognoseperiode 2018 is 0,3%-punt hoger dan de gerealiseerde brutomarge in 2017. In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 is de geprognosticeerde brutomarge gelijk aan de geprognosticeerde brutomarge 2018. Ten aanzien van de operationele kosten is uitgegaan van een kostenstijging van 9,3% in 2018 ten opzichte van 2017. Dit door extra personeelskosten alsmede additionele operationele kosten om de verdere groei te realiseren. In de prognosejaren 2019 tot en met 2022 betreft het uitgangspunt van de operationele kosten een stijging van 2,0% jaar op jaar vanuit prognosejaar 2018.

De reële waarde van GNS Brinkman is bepaald aan de hand van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek. In de specifieke waardering van GNS Brinkman zijn de volgende determinanten gehanteerd: 'levered' bèta van 1,17, 'unlevered' bèta van 0,75, Debt/Equity verhouding van 65,9 %, ondernemingspecifieke risico (alpha) van 7,49% en een kostenvoet vreemd vermogen van 4,0%. Op basis van de algemene MKB Nedsense DCF-waarderingsmethodiek is als resultante in de waardering een WACC gehanteerd van 13,31%.

Gevoeligheidsanalyse

De DCF waarderingsmodellen bevatten onder andere bepaalde inputvariabelen met betrekking tot omzetgroei, WACC en brutomarge. Hieronder zijn gevoeligheden met betrekking tot deze inputvariabelen weergegeven.

Indien de modellen een 1%-punt lagere/hogere omzetgroei, een 1%-punt lagere/hogere brutomarge of een 1%-punt hogere/lagere WACC hadden gehanteerd, uitgaande van een onveranderde kostenstructuur en investeringsniveau, dan hadden de berekeningen tot de volgende mogelijke additionele afwaarderingen geleid:

	Omzetgroei -1%	WACC +1%	Brutomarge -1%
GNS Group B.V.	-491	-151	-330
AquaServa / Biobeheer	-1.172	-575	-564
Axess Group B.V.	-251	-88	-257

	Omzetgroei +1%	WACC -1%	Brutomarge +1%
GNS Group B.V.	505	179	330
AquaServa / Biobeheer	1.202	679	564
Axess Group B.V.	242	103	242

Overige private equity belangen

De overige private equity belangen zijn gewaardeerd op de nett assets methode. Deze belangen zijn vennootschappen zonder activiteiten of vennootschappen die geen operationele cashflows meer genereren. De nett-assets-methode is een adequate reflectie van de reële waarde van deze belangen.

Overzicht private equity investeringen

Private Equity investering	Stad/Land	Deelneming in % 31-12-2017	Deelneming in % 31-12-2016
Value8 Tech Group N.V. (ex deelnemingen)	Amsterdam, Nederland	100%	-
Value8 Tech Services B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	-
GNS Group B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	-
Axess Group B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	-
Aquaserva Nederland B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	-
Bacteriologisch Onderzoeksbureau Biobeheer B.V.	Rotterdam, Nederland	100%	-
Topcad B.V.	Dordrecht, Nederland	100%	100%

7.4 Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan één jaar. Het maximale kredietrisico bestaat uit de boekwaarde van de per verslagdatum verantwoorde vorderingen en overlopende activa.

7.5 Leningen u/g gerelateerde partijen

Leningen u/g gerelateerde partijen	31-12-17	financiële positie na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *
Lening o/g Value8 N.V.	146	876
	146	876

Leningen u/g gerelateerde partijen	Saldo 1 januari	Aflossingen	Bullet rente	Verrekening	Saldo 31-12-2017
Lening o/g Value8 N.V.	876	-60	30	-700	146
	876	-60	30	-700	146

Op 31 december 2017 heeft MKB Nedsense N.V. een vordering van € 146 op Value8 N.V. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar noot 7.14

7.6 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen staat ter vrije beschikking. Het maximale kredietrisico bestaat uit de boekwaarde van de per verslagdatum verantwoorde liquide middelen.

7.7 Geplaatst kapitaal

Op 31 december 2017 bestaat het geplaatst kapitaal uit 29.912.567 gewone aandelen (31 december 2016: 29.912.567) met een nominale waarde van € 0,10 die volledig zijn volgestort.

Kapitaal management

Het kapitaal dat door de het bestuur wordt gemanaged, het eigen vermogen, wordt zoveel mogelijk in stand gehouden door een zo efficiënt mogelijke kostenstructuur na te streven. Tevens wordt actief gezocht naar in te brengen activiteiten om in te brengen in de onderneming om zo het vermogen te laten groeien.

7.8 Winst per aandeel

Bij de berekening van de winst per aandeel over 2017 is uitgegaan van het toe te rekenen resultaat aan aandeelhouders van € 82 negatief (2016: € 3.261) en een gewogen gemiddeld aantal aandelen van 29.912.567 dat gedurende 2017 heeft uitgestaan (2016: 29.912.567).

(aantal aandelen)	2017	2016
Uitgegeven gewone aandelen per 1 januari	29.912.567	29.912.567
Nieuw uitgegeven aandelen	-	-
Uitgegeven gewone aandelen per 31 december	29.912.567	29.912.567
Uitgegeven gewone aandelen per 1 januari	29.912.567	29.912.567
Effect van uitgegeven aandelen	-	-
Gemiddeld aantal uitgegeven aandelen	29.912.567	29.912.567
(x EUR 1000)		
Resultaat voor de periode	-82	3.261
Resultaat toekomend aan gewone aandeelhouders	-82	3.261
Winst per aandeel	€ 0,00	€ 0,11

7.9 Leningen o/g gerelateerde partijen

Leningen o/g gerelateerde partijen	31-12-17	financiële positie na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *
Lening o/g Value8 N.V.	4.803	-
Converteerbare lening Value8 N.V.	4.500	-
	9.303	-

Mutatieoverzicht van de leningen o/g gerelateerde partijen

Leningen o/g gerelateerde partijen	Saldo 1-1-2017	Aflossingen	Bullet rente	Opname	Saldo 31-12-2017
Lening o/g Value8 N.V.	-	-	-	4.803	4.803
Converteerbare lening Value8 N.V.	-	-	-	4.500	4.500
	-	-	-	4.500	9.303

* zie hoofdstuk 1 voor deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht financiële positie per 31 december 2016

Op 29 december 2017 heeft MKB Nedsense de Value8 Tech Group vennootschappen verworven van Value8. De reële waarde van de verworven vennootschappen inclusief de leningen bedroeg ten tijde van de inbreng € 10.003. De verworven vennootschappen en leningen zijn voor € 700 verrekend met de lening o/g Value8 (zie noot 7.5).

Het restant van € 9.303 is overeenkomstig de transactiestructuur door MKB Nedsense gefinancierd met een lening u/g ad € 4.803 en een converteerbare achtergestelde lening ad € 4.500. Inzake de lening ad € 4.803 is een rente overeengekomen van 1,45% per kwartaal vanaf transactiedatum tot aan de dag ter algehele voldoening. Partijen kunnen overeenkomen dat de vervallen rente wordt bijgeschreven bij de hoofdsom. De rente die wordt bijgeschreven bij de hoofdsom zal tevens rente dragen. Leningnemer MKB Nedsense zal de hoofdsom, inclusief de bijgeschreven rente, uiterlijk 29 juni 2022 aan Value8 voldoen. Indien de investeringsmaatschappij MKB Nedsense voor 29 juni 2022 een deelneming geheel of gedeeltelijk verkoopt zal zij de verkoopprijs die voor de deelneming is overeengekomen aanwenden ter (gedeeltelijke) aflossing van de hoofdsom en de bijgeschreven rente.

Het restant van de koopsom €4.500 is op 29 december 2018 verschuldigd gebleven en is in maart 2018 omgezet in een achtergestelde converteerbare lening. Bij deze lening is een rente overeengekomen van 1,25% per kwartaal vanaf transactiedatum tot aan de dag ter algehele voldoening. Partijen kunnen overeenkomen dat de vervallen rente wordt bijgeschreven bij de hoofdsom. De rente die wordt bijgeschreven bij de hoofdsom zal tevens rente dragen. Leningnemer MKB Nedsense zal de hoofdsom, inclusief de bijgeschreven rente, uiterlijk 29 december 2022 aan Value8 voldoen. Indien de investeringsmaatschappij MKB Nedsense voor 29 december 2022 een deelneming geheel of gedeeltelijk verkoopt zal zij de verkoopprijs die voor de deelneming is overeengekomen aanwenden ter (gedeeltelijke) aflossing van de hoofdsom en de bijgeschreven rente. Value8 heeft het recht ten aanzien van de hoofdsom en de bijgeschreven

rente om te converteren in gewone aandelen in het kapitaal van MKB Nedsense. De conversie geschiedt op basis van door MKB Nedsense nieuw uit te geven aandelen tegen 10 euro cent.

7.10 Handelsschulden en overige te betalen posten

Handelsschulden en overige te betalen posten	31-12-17	financiële positie na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *
Crediteuren	45	9
Overlopende passiva	59	34
	104	43

* zie hoofdstuk I voor deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht financiële positie per 31 december 2016

De overige schulden en overlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

7.11 Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Private equity investeringen	31-12-17	IFRS level	financiële positie na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *	IFRS level
Topcad B.V.	3	3	3	3
AquaServa / BioBeheer	7.150	3	-	-
Axess Group B.V.	132	3	-	-
GNS Group B.V.	245	3	-	-
Value8 Tech Services B.V.	-27	3	-	-
Value8 Tech Group N.V.	-2.281	3	-	-
	5.223		3	

Reële waardebeoordeling bij private equity investeringen heeft plaats gevonden op basis van een zogenaamde DCF-analyse (Level 3 waardering). In uitzonderingsgevallen wordt voor niet-materiële participaties de nett-assets waarde representatief geacht voor de reële waarde (Level 3 waardering).

De Value8 Tech Group vennootschappen zijn op 29 december 2017 door MKB Nedsense verworven van Value8. De reële waarde van de ingebrachte equity investeringen zijn ten tijde van de transactie gewaardeerd op basis van een DCF calculatie (Level 3 waardering). De reële waarde van vennootschappen zonder activiteiten die toekomstige cashflow genereren zijn ingebracht tegen de nett-assets waarde.

Leningen u/g private equity investeringen	31-12-17	IFRS level	financiële positie na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *	IFRS level
AquaServa / BioBeheer	323	1	-	-
Axess Group B.V.	934	1	-	-
GNS Group B.V.	1.535	1	-	-
Value8 Tech Services B.V.	-1	1	-	-
Value8 Tech Group N.V.	1.994	1	-	-
	4.784		-	

* zie hoofdstuk I voor deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht financiële positie per 31 december 2016

De leningen u/g zijn financiële vaste activa met vaste of bepaalbare marktconforme betalingen die niet op een actieve markt zijn gewaardeerd. Na initiële verantwoording tegen kostprijs (reële waarde bij initiële verantwoording) worden de leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder eventuele waardeverminderingen wanneer er twijfels bestaan over de incasseerbaarheid van de lening. Door de vaste of bepaalbare marktconforme leningsvoorwaarden is de geamortiseerde kostprijs van de leningen gelijk aan de reële waarde.

7.12 Voorwaardelijke verplichtingen

MKB Nedsense heeft geen voorwaardelijke verplichtingen per 31 december 2017.

7.13 Risico's

MKB Nedsense is - zoals elke onderneming - blootgesteld aan risico's. De toenemende complexiteit van de samenleving en van de investeringsprojecten waarbij MKB Nedsense betrokken is, evenals de veranderende wet- en regelgeving, dwingen tot een belangrijk risicobewustzijn. Risicobeheer is het proces van identificatie, evaluatie, beheersing en communicatie van risico's vanuit een geïntegreerd en organisatie breed perspectief. Het is een continu proces alleen al, omdat de actualiteit en het treffen van maatregelen in veranderende omstandigheden dit van ons eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de risico's waarmee MKB Nedsense wordt geconfronteerd als investeringsmaatschappij, alsook de operationele en financiële risico's verbonden aan de investeringsactiviteiten van MKB Nedsense.

De Vennootschap is ervan overtuigd dat risicobeheersing een noodzakelijk onderdeel vormt van een deugdelijk bestuur en de ontwikkeling van een duurzame bedrijfsactiviteit. Met haar risicobeheer en door een passend evenwicht tussen risico's en opbrengsten wil de Vennootschap het bedrijfssucces en de waarde voor de aandeelhouders maximaliseren. Een optimaal risicobeheer moet bovendien bijdragen aan het realiseren van de strategische doelstellingen het optimaliseren van de operationele bedrijfsprocessen op het vlak van effectiviteit en efficiëntie; het verhogen van de betrouwbaarheid van de financiële rapportering; het bewaken van de activiteiten in overeenstemming met regelgeving, wetten en gedragscodes. Hierna volgt de beschrijving van de als meest belangrijk geachte risicofactoren waaraan de Vennootschap onderhevig is. De volgorde van de hierna beschreven risico's is willekeurig.

Economisch risico

De schommelingen in de economische conjunctuur, net als alle andere risico's waaraan de portefeuillebedrijven van MKB Nedsense onderhevig zijn hebben een potentiële impact op de resultaten van de private equity investeringen en dus ook op de waardering van de private equity investeringen op de balans van MKB Nedsense. Omdat MKB Nedsense beschikt over een sterk gedifferentieerde portefeuille gespreid over verschillende investeringen met activiteiten in diverse sectoren is de impact van schommelingen in de economische conjunctuur veelal erg verschillend.

Moeilijke economische omstandigheden kunnen niet enkel een nadelige invloed uitoefenen op de waardering van de bestaande portefeuille van MKB Nedsense, maar ook op de kwantiteit en kwaliteit van de beschikbare nieuwe investeringsopportunities, op de exit mogelijkheden voor de bestaande investeringen en als resultante op de cashgeneratie. Hieruit vloeit voort dat de opbrengsten, het resultaat en de cashflow van MKB Nedsense onderhevig zijn aan uiteenlopende elementen en ook sterk kunnen fluctueren. Als gevolg hiervan kan MKB Nedsense niet garanderen dat zij onder alle omstandigheden haar dividendbeleid kan uitvoeren.

Marktrisico

Daarnaast kan de waardering van de niet-beursgenoteerde private equity waarderingen onder IFRS ook afhankelijk zijn van een aantal markt-gerelateerde elementen (onder andere via de vergelijking met een beursgenoteerde peer group). De volatiliteit van deze marktontwikkelingen weerspiegelt evenwel niet noodzakelijk de performance van de desbetreffende investering. Dit betekent dat de ongerealiseerde herwaarderingen op de niet-beursgenoteerde MKB Nedsense-portefeuille en uit dien hoofde het resultaat van MKB Nedsense ook in belangrijke mate bepaald kan worden door de marktontwikkelingen.

Concurrentieel risico

MKB Nedsense is actief in een concurrentiële markt gekenmerkt door zowel lokale als internationale private equity spelers en door een snel veranderend concurrentieel landschap. Het succes van MKB Nedsense wordt in belangrijke mate bepaald door de capaciteit om zich in een sterk concurrentiële en differentiërende positie te handhaven.

Liquiditeitsrisico

De portefeuille van MKB Nedsense bestaat deels uit private equity investeringen die niet-beursgenoteerd zijn en als gevolg daarvan minder liquide zijn. De realisatie van ongerealiseerde herwaarderingen op private investeringen is onzeker, kan geruime tijd op zich laten wachten en is soms wettelijk of contractueel beperkt gedurende bepaalde periodes (lock-up, stand still, closed period). Dit is ook onder meer afhankelijk van de ontwikkeling van de resultaten van de desbetreffende investering, van de conjunctuur in het algemeen, van de beschikbaarheid van kopers en financiering. De illiquiditeit van haar activa houdt uit dien hoofde een risico in voor de resultaten en cashflowgeneratie van MKB Nedsense.

De focus bij het managen van het liquiditeitsrisico ligt op de netto financieringsruimte, bestaande uit vrije beschikbare liquide middelen en beschikbare kredietfaciliteiten, in relatie tot de financiële verplichtingen.

MKB Nedsense beschikt over een aantal financieringsbronnen daartoe onder andere dividendbetalingen door bedrijven vanuit de investeringsportefeuille, aflossing van schulden door bedrijven vanuit de investeringsportefeuille aan MKB Nedsense, rentebetalingen over door MKB Nedsense aan private equity investeringen verstrekte leningen, gehele of gedeeltelijke verkoop van investeringen, uitgifte van gewone aandelen of preferente aandelen, aantrekken van (her)financiering door MKB Nedsense en/of (her)financiering van bedrijven in de investeringsportefeuille. Hierdoor beschouwt de Raad van Bestuur het liquiditeitsrisico als beperkt.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor MKB Nedsense indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. De blootstelling aan kredietrisico van MKB Nedsense wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren.

Ten aanzien van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde is het kredietrisico verdisconteerd in de reëlewaardebepaling.

Verstrekte leningen worden verstrekt aan partijen waar initieel een kredietwaardigheidstoets op wordt uitgeoefend. In het verleden hebben afboekingen plaatsgevonden op de leningen u/g. Op de per verslagdatum verantwoorde leningen zijn naar verwachting toereikende voorzieningen verantwoord.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij kredietinstellingen met minimaal een creditrating A. De overige activa-items onder de leningen en vorderingen zijn verantwoord tegen geamortiseerde kostprijs welke, gezien de korte looptijd, nagenoeg gelijk zijn aan de nominale waarde.

Risico inzake personeel

MKB Nedsense is in belangrijke mate afhankelijk van de ervaring, de inzet, de reputatie, de deal making skills en het netwerk van haar bestuurders en senior medewerkers om haar doelstellingen te realiseren. Het menselijk kapitaal is voor de vennootschap een erg belangrijk actief. Het vertrek van bestuurders en senior medewerkers kan dan ook een negatieve impact hebben op de activiteiten en het resultaat van MKB Nedsense.

Beleid ten aanzien van kapitaalrisico

Als kapitaal kwalificeert bij MKB Nedsense N.V. het eigen vermogen. De vennootschap heeft als doel het merendeel van de ingehouden reserves aan te wenden voor investeringen in het kader van autonome groei en acquisities. De vennootschap is niet onderhevig aan externe eisen rondom het aan te houden kapitaal. In het kader van de financiering van de groei verwacht MKB Nedsense N.V. de komende jaren een relatief laag pay out percentage te hanteren. Over 2017 stellen de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor geen dividend uit te keren.

7.14 Verbonden partijen

Als verbonden partijen van MKB Nedsense N.V. zijn te onderscheiden: de ondernemingen die deel uitmaken van de investeringsportefeuille van MKB Nedsense, de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur, Value8 N.V. Ook 3L Capital Holding B.V. wordt gekwalificeerd als een verbonden partij.

Transacties met verbonden partijen

Transacties met ondernemingen die deel uitmaken van de investeringsportefeuille worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met transacties met derden.

Op 29 december 2017 zijn de equity investeringen en de leningen van Value8 Tech Group vennootschappelijk exclusief deelnemingen, Value8 Tech Services, GNS Group, Axess Group en AquaServa/Biobeheer door Value8 ingebracht in MKB Nedsense. Value8 heeft een 66% belang in MKB Nedsense. De reële waarde van de ingebrachte equity investeringen en leningen ten tijde van de transactie bedraagt € 10.003 (zie noot 7.3). De transactie kwalificeert initieel als een non-cash transactie. MKB Nedsense heeft de aankoop voor € 10.003 gefinancierd met twee vendor loans (zie noot 7.9) alsmede een verrekening van € 700 op de bestaande kortlopende lening met MKB Nedsense (zie noot 7.4). Voorts heeft Value8 warrants verkregen op 13,33 miljoen aandelen MKB Nedsense tegen een prijs van vijftien eurocent per aandeel. Deze warrants hebben een looptijd van vijf jaar.

De vordering op Value8 bedraagt € 146 (zie noot 7.4). Dit betreft een rekening courant verhouding waarbij Value8 zorgdraagt voor aflossing indien nodig voor de doorlopende verplichting en de uitvoering van de strategie van MKB Nedsense. De interest bedraagt Euribor + 3%.

Bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen

De bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen is onafhankelijk van het resultaat van de vennootschap. Het aantal leden van de Raad van Commissarissen per eind 2017 is 2 (2016: 2).

(x EUR)	Bruto compensatie		Pensioenlasten	
	2017	2016	2017	2016
	Totaal	Totaal		
Raad van Commissarissen				
Elisabeth DeMarse	-	1.250		
Kai Guldemon	-	3.125		
Macky McCleary	-	3.000		
Richard Louwers	-	2.244		
Gerben Hettinga	12.000	8.844		
Derek van Dam	10.000	7.370		
	22.000	25.833		
Raad van Bestuur				
Peter Paul de Vries	15.000	11.055	-	-
Pieter Aarts	-	51.250	-	10.000
Jan-Hein Pullens	-	47.150	-	7.600
	15.000	109.455	-	17.600

Binnen MKB Nedsense bestaat 'key' personeel uit de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Voor het remuneratiebeleid wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

Overige opmerkingen

Volgens het AFM-register zijn er per datum van het jaarverslag de volgende meldingen van een belang van meer dan 3% in het aandelenkapitaal van de vennootschap bekend:

Value8 N.V.	66 procent
Bibiana Beheer BV	5-10 procent
J.P. Visser	5-10 procent
Generali Holding B.V.	5-10 procent
M.H.B. Kok	3-5 procent

7.15 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 7 maart 2018 heeft de aandeelhoudersvergadering van MKB Nedsense N.V. unaniem ingestemd met de aankoop van AquaServa/Biobeheer, GNS Brinkman en Axess/Get Up.

MKB Nedsense NV heeft in twee tranches haar eigen vermogen versterkt met € 400 en € 240 op respectievelijk 11 januari en 31 januari door middel van het uitgeven van nieuwe aandelen.

7.16 Gerealiseerd transactieresultaat

Aan het eind van oktober 2015 heeft de MKB Nedsense besloten de Loft divisie te verkopen. In januari 2016 heeft de vennootschap aangekondigd dat een overeenstemming was bereikt met Ronglian Investments Limited voor de verkoop van de Loft divisie. In eerste instantie is een transactieprijs van EUR 8 miljoen overeengekomen, waarbij € 1,6 miljoen in Escrow zou worden geplaatst als additionele financieringszekerheid voor de koper voor een periode van 12 maanden na de transactie. Echter, Nedsense en de koper zijn overeengekomen de Escrow te laten vervallen waarbij de transactieprijs zou worden verlaagd naar € 7,4 miljoen. In de transactieprijs is een mechanisme ten aanzien van een werkkapitaalaanpassing inbegrepen. Door dit mechanisme is de transactieprijs verhoogd met € 0,6 miljoen, resulterend in een aangepaste transactieprijs van € 8 miljoen. De opbrengsten van de transactie zijn aangewend om de vigerende financiering af te lossen, de transactiekosten te betalen alsmede een dividenduitkering te doen.

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Overeengekomen transactieprijs	-	8.000
Netto vermogenswaarde LOFT op 31 maart 2016	-	-3.279
Transactiekosten	-	-541
Transactieresultaat	-	4.180

7.17 Lonen, salarissen en sociale lasten

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Salarissen	-	23
Sociale lasten	-	23
Pensioenlasten	-	18
Totaal lonen, salarissen en sociale lasten	-	64

Gedurende het jaar 2017 waren binnen de vennootschap gemiddeld 0 werknemers werkzaam op basis van een volledig dienstverband (2016: 1).

7.18 Overige bedrijfskosten

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Advieskosten	43	-
Overige kosten	69	110
Totaal overige bedrijfskosten	112	110

7.19 Financiële baten en lasten

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Financiële baten	30	5
Financiële lasten	-	-233
Totaal financiële baten en lasten	30	-228

7.20 Aandeel resultaat deelnemingen

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
LOFT	-	-514
	-	-514

Vanaf 1 januari 2017 heeft MKB NedSense een stelselwijziging doorgevoerd waarbij de groepsmaatschappijen niet langer worden geconsolideerd en niet langer worden verantwoord op basis van de netto vermogenswaarde methode. In het boekjaar 2016 zijn de resultaten van de groepsmaatschappijen enkelvoudig verantwoord als resultaat deelnemingen. Vanaf het boekjaar 2017 worden de mutaties in de waarderingen van de groepsmaatschappijen verantwoord onder de reëlewaardemutaties private equity investeringen.

7.21 Winstbelastingen

Vennootschapsbelasting

De gerapporteerde belastingen als percentage van de resultaten vóór belastingen bedraagt +/- 0% (2016: 0%). De aansluiting tussen de vennootschapsbelasting zoals vermeld in de winst- en verliesrekening, gebaseerd op de effectieve belastingtarieven en de belastinglasten gebaseerd op het lokale binnenlandse belastingtarief is als volgt:

(x EUR 1.000)		2017		Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Resultaat voor belasting		-82		3.261
Vennootschapsbelasting obv binnenlands tarief	25%	-21	25%	815
Belastingeffect van eerder niet geactiveerde verliezen	0%	-	-25%	-815
Verliezen waarvoor geen actieve belasting latentie is gevormd	-25%	21	0%	-
Gerealiseerde belastinglast (-opbrengst) voor converteerbare obligaties	0%	-	0%	-
	0%	-	0%	-

Ultimo 2017 bedraagt de omvang van de verrekenbare verliezen van de fiscale eenheid MKB Nedsense N.V. € 487 (2016: € 405). Van de verrekenbare verliezen expireert € 487 tussen 6 en 9 jaar. Ten aanzien van deze verrekenbare verliezen is er geen actieve VPB-latentie verantwoord. In het onderhavige verslagjaar zijn er geen bedragen inzake belastingen rechtstreeks in het eigen vermogen verantwoord.

7.22 Servicekosten vergoed aan externe accountants

De volgende honoraria van Accon avm accountants (boekjaar 2017) en Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V. (boekjaar 2016) zijn ten laste gebracht van de vennootschap, een en ander zoals bedoeld in artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW:

(x EUR 1.000)	2017	Overzicht totaalresultaat 2016 MKB NedSense vennootschappelijk
Servicekosten externe accountants		
Accountantskosten AcconAVM	23	-
Accountantskosten Mazars	-	14
Totaal	23	14

7.23 Voorstel resultaatbestemming

Over 2017 stellen de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor geen dividend uit te keren.

8 Enkelvoudige jaarrekening

8.1 Stelselwijziging per 1 januari 2017

Gehanteerde optie opstellen enkelvoudige jaarrekening conform IFRS

MKB Nedsense N.V. maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van haar enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 362:2 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (waarderingsgrondslagen) van de enkelvoudige jaarrekening van MKB Nedsense N.V. gelijk zijn aan welke voor de enkelvoudige IFRS-jaarrekening zijn toegepast.

De enkelvoudige IFRS-jaarrekening is opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals vastgesteld door de Europese Unie. Voor een beschrijving van deze grondslagen wordt verwezen naar de grondslagen bij de enkelvoudige IFRS-jaarrekening.

Met ingang van 1 januari 2017 heeft MKB Nedsense N.V. een stelselwijziging doorgevoerd. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichtingen in de enkelvoudige IFRS jaarrekening. Omdat MKB Nedsense N.V. vanaf 1 januari 2017 kwalificeert als een investeringsmaatschappij zijn diverse balansposten alsmede posten van de winst- en verliesrekening vanuit investeringsperspectief geherclassificeerd. Voor de deconsolidatie en herclassificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 1 en 2 van de enkelvoudige IFRS jaarrekening

8.2 Enkelvoudige balans per 31 december 2017

	31-12-2017	Enkelvoudige balans na prospectieve verwerking stelselwijziging per 01-01-2017 *
Activa		
Materiële vaste activa	-	-
Private equity investeringen	5.223	3
Leningen u/g private equity investeringen	4.784	-
Totaal vaste activa	10.007	3
Vorderingen en overlopende activa	18	12
Leningen u/g gerelateerde partijen	146	876
Liquide middelen	4	2
Totaal vlottende activa	168	890
Totaal activa	10.174	893
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	2.991	2.991
Agio reserves	37.504	37.504
Overige reserves	-39.645	-42.906
Resultaat boekjaar	-82	3.261
Totaal groepsvermogen	768	850
Langlopende verplichtingen		
Leningen o/g gerelateerde partijen	9.303	-
Totaal langlopende verplichtingen	9.303	-
Handelsschulden en overige te betalen posten	104	43
Totaal kortlopende verplichtingen	104	43
Totaal verplichtingen	9.407	43
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	10.174	893

* Ten aanzien van de stelselwijziging wordt verwezen naar de enkelvoudige IFRS jaarrekening.

8.3 Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017

	2017	Winst- en verliesrekening 2016 MKB NedSense enkelvoudig *
Operationele opbrengsten	-	-
Overige inkomsten		
Gerealiseerd transactieresultaat	-	4.180
Totaal overige inkomsten	-	4.180
Lonen, salarissen en sociale lasten	-	64
Afschrijving en amortisatie	-	3
Overige bedrijfskosten	112	110
Operationeel resultaat	-112	4.003
Financiële baten	30	5
Financiële lasten	-	-233
Aandeel resultaat deelnemingen	-	-514
Netto financieringsbaten (lasten)	30	-742
Resultaat voor belastingen	-82	3.261
Winstbelastingen	-	-
Resultaat na belastingen	-82	3.261

* Voor de verwerking van de stelselwijziging en herclassificaties wordt verwezen naar de enkelvoudige IFRS-jaarrekening.

8.4 Verloopoverzicht eigen vermogen enkelvoudige jaarrekening

	Ge- plaatst kapitaal	Agio	Reserve koers- ver- schillen	Overige reser- ves	Resul- taat boek- jaar	Overige wet- telijk reser- ves	Totaal
Stand per 1 januari 2017	2.991	37.504	-	42.906	3.261	-	850
Winstbestemming 2016	-	-	-	3.261	-3.261	-	-
Mutaties boekjaar in het eigen vermogen							
Resultaat	-	-	-	-	-82	-	-82
Niet gerealiseerde resultaten							
Koersverschillen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-82	-	-82
Transacties met aandeelhouders, direct verwerkt in het eigen vermogen							
Bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders							
Dividend	-	-	-	-	-	-	-
Overig	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-
Totaal van transacties met aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-
Winstbestemming	-	-	-	-	-	-	-
Transfer wettelijke reserves	-	-	-	-	-	-	-
Stand per 31 december 2017	2.991	37.504	-	-39.645	-82	-	768
Stand per 1 januari 2016	2.991	37.504	-34	-40.576	-4.725	3.276	-1.564
Winstbestemming 2015	-	-	-	-4.725	4.725	-	-
Mutaties boekjaar in het eigen vermogen							
Resultaat	-	-	-	-	3.261	-	3.261
Niet gerealiseerde resultaten							
Koersverschillen	-	-	34	-	-	-	34
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	34	-	-	-	34
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-	-	34	-	3.261	-	3.295
Transacties met aandeelhouders, direct verwerkt in het eigen vermogen							
Bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders							
Dividend	-	-	-	-897	-	-	-897
Overig	-	-	-	16	-	-	16
Totale bijdrage door en uitkeringen aan aandeelhouders	-	-	-	-881	-	-	-881
Totale van transacties met aandeelhouders	-	-	-	-881	-	-	-881
Transfer wettelijke reserves	-	-	-	3.276	-	-3.276	-
Stand per 31 december 2016	2.991	37.504	-	-42.906	3.261	-	850

8.5 Enkelvoudige kasstroomoverzicht over 2017

		2017	2016
Netto groepswinst		-82	3.261
Afschrijvingen, amortisatie		-	3
Kasstroom		-82	3.264
Aanpassingen voor			
Netto financieringsbaten (-lasten)	7.19	-30	228
- mutaties debiteuren en overige vorderingen		-6	-1.385
- mutaties crediteuren en overige schulden	7.10	61	-1.194
- mutaties voorzieningen		-	-29
- op aandelen gebaseerde betalingen direct door het eigen vermogen		-	17
- transactie resultaat beëindigde activiteiten		-	-4.180
Betaalde financieringslasten		-	-300
Kasstroom uit bedrijfsmatige activiteiten		-58	-3.410
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
- mutaties aankoop / verkoop private equity ondernemingen	7.3	-	-
- kasstroom uit beëindigde activiteiten		-	-216
- verkoopopbrengst Loft divisie (exclusief liquide middelen Loft)		-	7.909
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-	7.693
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Ontvangst leningen	7.9	60	-
Aflossing subsidies		-	-969
Dividend uitkering		-	-897
Ontvangsten uit project financiering		-	1.000
Aflossing project financiering		-	-1.000
Aflossing leningen	7.5	-	-2.460
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		60	-4.326
Mutatie kasstromen		2	-43
Liquide middelen op 1 januari		2	45
Mutatie koersverschillen		-	-
Liquide middelen op 31 december	7.6	4	2

8.6 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de enkelvoudige IFRS-jaarrekening 2017 van MKB Nedsense N.V. Alle bedragen zijn aangegeven in duizenden euro's, tenzij anders is vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

MKB Nedsense N.V. maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van haar enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 362:2 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (waarderingsgrondslagen) van de enkelvoudige jaarrekening van MKB Nedsense N.V. gelijk zijn aan welke voor de enkelvoudige IFRS-jaarrekening zijn toegepast. De enkelvoudige IFRS-jaarrekening is opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals vastgesteld door de Europese Unie. Voor een beschrijving van deze grondslagen wordt verwezen naar de grondslagen bij de enkelvoudige IFRS jaarrekening.

8.7 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Ten aanzien van de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige IFRS jaarrekening.

Bussum, 26 april 2018

Raad van Bestuur

Peter Paul de Vries

Raad van Commissarissen

Gerben Hettinga, voorzitter

Derek van Dam

Overige gegevens

Statutaire bepalingen omtrent de winstbestemming

Overeenkomstig artikel 28 van de statuten staat de winstbestemming ter beschikking aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van MKB Nedsense N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van MKB Nedsense N.V. te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening omvat de enkelvoudige IFRS jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige IFRS jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van MKB Nedsense N.V. op 31 december 2017 en van het resultaat en de kasstromen over 2017 in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW.
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van MKB Nedsense N.V. per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De enkelvoudige IFRS jaarrekening bestaat uit:

1. het deconsolidatie en reclassificatie overzicht financiële positie per 1 januari 2017;
2. de volgende overzichten:
  - i. het deconsolidatie en reclassificatie geconsolideerd overzicht totaal resultaat over 2016;
  - ii. het overzicht financiële positie per 31 december 2017;
  - iii. het overzicht totaal resultaat over 2017;
  - iv. het overzicht van mutaties in het eigen vermogen;
  - v. het kasstroomoverzicht over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

1. de enkelvoudige balans per 31 december 2017;
2. de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2017;
3. het verloopoverzicht eigen vermogen enkelvoudige jaarrekening;
4. het enkelvoudige kasstroomoverzicht over 2017; en
5. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van MKB Nedsense N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 201.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale activa. Wij hebben deze benchmark toegepast op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoefte van gebruikers van de jaarrekening. Op basis daarvan zijn wij van mening dat de totale activa een belangrijk kengetal is voor de financiële prestaties van de vennootschap. Wij hebben aandeelhouders, investeerders, toezichthouders op de financiële sector als belangrijke gebruikers aangemerkt. De totale activa vinden wij relevant voor de belanghebbenden onder de aanname dat dit bepalend is voor de waarde van MKB Nedsense N.V. Derhalve achten wij de totale activa de meest geschikte basis voor het bepalen van de materialiteit. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, waaronder toelichtingen op het gebied van de stelselwijziging, reële waarden, bezoldiging en verbonden partijen.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 6.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

De kernpunten van onze controle zijn:

- Juistheid verwerking, waardering en presentatie en toelichting verkrijging belang in Value8 Tech Group N.V.;
- Kwalificatie MKB Nedsense N.V. als investeringsmaatschappij. Gevolg: reële waarde waardering private equity investeringen; en
- Wisseling accountant.

Deze kernpunten worden hieronder uitgewerkt.

Beschrijving van het kernpunt

Onze controlewerkzaamheden op het kernpunt

Juistheid verwerking, waardering en presentatie en toelichting verkrijging belang in Value8 Tech Group N.V.

Op 29 december 2017 heeft MKB Nedsense N.V. een 100%-belang verkregen in de Value8 Tech Group N.V. behoudens Buhrs International Group B.V.. Naast de holdingmaatschappij: Value8 Tech Group N.V. zijn tevens 100%-belangen in diens onderliggende vennootschappen: Value8 Tech Services B.V., GNS Group B.V., Axess Group B.V., AquaServa Nederland B.V. en Bacteriologisch Onderzoeksbureau Bio Beheer B.V. verkregen. De vennootschappen zijn verkregen tegen een voor op dat moment voorlopige koopprijs van EUR 10 miljoen. MKB Nedsense N.V. heeft de aankoop van EUR 10 miljoen gefinancierd door middel van een tweetal nieuwe leningen van Value8 N.V., alsmede een verrekening van EUR 0,7 miljoen op de bestaande kortlopende lening met Value8 N.V.. De belangen worden door MKB Nedsense N.V. gehouden als investering in private equity.

Op 31 december 2017 is de reële waarde bepaald op basis van de DCF-methode die is opgesteld voor de individuele private equity investeringen. De reële waarden van de private equity investeringen worden op het niveau van MKB Nedsense N.V. berekend. Dit heeft ook een belangrijke invloed op ons controleplan en de wijze van controleren van de private equity investeringen gehad.

De definitieve waardering van EUR 10 miljoen per 31 december 2017 is gelijk aan de door het bestuur gehanteerde waardering per 29 december 2017.

Verwerking en waardering op 29 december 2017

De belangrijkste uitgevoerde gegevensgerichte controlewerkzaamheden hadden betrekking op het:

- kennis nemen van de koopovereenkomst en leningsovereenkomsten;
- evalueren – aan de hand van de koopovereenkomst en leningsovereenkomsten – van de afzonderlijke elementen van de transactie van belang voor de eerste verwerking van de verkregen belangen;
- toetsen van de toegepaste waarderingsmethodiek voor eerste verwerking en waardering van de private equity investeringen.

Reële waarde waardering private equity investeringen per 31 december 2017

Om het risico van een onjuiste waardering van de private equity investeringen te ondervangen hebben wij de reële waarde bepalingen per equity investering van de raad van bestuur van MKB Nedsense N.V. in een robuuste dialoog met hen bediscussieerd en getoetst alsmede:

- de gehanteerde modellen inclusief de juiste toepassing van formules getoetst;
- kasstroomprognoses geëvalueerd op basis van:
  - het toetsen van de realisatie van eerdere kas stroomprognoses;
  - het toetsen aan de hand van beschikbare gegevens zoals, marktontwikkelingen en het bespreken met en het

Beschrijving van het kernpunt

De juiste verwerking, waardering en presentatie en toelichting van de van de verkregen belangen is een kernpunt in onze controle vanwege de significante impact die dit heeft voor MKB Nedsense N.V. en de complexiteit alsmede de significante oordeelsvorming van de raad van bestuur die kenmerkend is voor het op reële waarde waarderen van private equity investeringen.

MKB Nedsense N.V. heeft haar belangrijkste grondslagen voor waardering en voor resultaatbepaling inzake de private equity investeringen toegelicht.

Onze controlewerkzaamheden op het kernpunt

- opvragen van onderbouwingen bij de accountants van de private equity investeringen;
- de gehanteerde parameters, zoals gebruikt bij het bepalen van de WACC, getoetst aan de hand van in de markt beschikbare benchmarkgegevens;
- de gevoeligheid van de kasstroomprognose ten aanzien van de belangrijkste uitgangspunten getoetst om de mate van verandering vast te stellen bij wijziging van deze uitgangspunten;
- een waarderingsdeskundige betrokken in het verifiëren van de juiste toepassing van de waarderingsmethodiek en de consistentie van de disconteringsvoet, het groeipercentage op lange termijn en andere aannames met waarneembare marktgegevens;
- het evalueren van de reële waarde per private equity investering alsmede de mutatie hierin op basis van onze kennis vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins.

Presentatie en toelichting

Wij hebben de toelichting in de jaarrekening specifiek onder de paragraaf 7.3 Private equity investeringen geëvalueerd op toereikendheid en het voldoen aan EU-IFRS richtlijnen.

Kwalificatie MKB Nedsense N.V. als investeringsmaatschappij. Gevolg: Reële waarde waardering private equity investeringen

De raad van bestuur van MKB Nedsense N.V. is van mening dat zij per 1 januari 2017 kwalificeert als een investeringsmaatschappij. Als gevolg hiervan bestaat de mogelijkheid voor het gebruikmaken van de consolidatievrijstelling voor investeringsmaatschappijen (IFRS 10 Consolidated Financial Statements). De raad van bestuur heeft ervoor gekozen deze consolidatievrijstelling toe te passen met ingang van 1 januari 2017. Dit heeft deconsolidatie van de voormalige groepsmaatschappij (TopCad B.V.) en het verantwoorden van gehouden belangen als private equity investeringen op basis van reële waarde tot gevolg. Voor het op reële waarde waarderen van private equity investeringen zijn nieuwe grondslagen beschreven.

Gelet op het gevolg van deze wijziging in kwalificatie op de jaarrekening en de complexiteit en significante oordeelsvormingen van de raad van bestuur samenhangende met het op reële waarde waarderen van private equity investeringen is dit een kernpunt van onze controle.

MKB Nedsense N.V. heeft de belangrijkste uitgangspunten voor het kwalificeren als een investeringsmaatschappij en het toepassen van de consolidatievrijstelling toegelicht onder paragraaf 7.1 Impact stelselwijziging van de toelichting op de jaarrekening.

De controle op de wijziging in kwalificatie en de gevolgen hiervan hebben wij gegevensgericht uitgevoerd.

Reden kwalificatie wijziging

Om het risico van een onjuiste verwerking en/of ontoereikende toelichting te ondervangen hebben wij het verslaggevingsstandpunt inzake de kwalificatie van MKB Nedsense N.V. als investeringsmaatschappij van de raad van bestuur van MKB Nedsense N.V. in een robuuste dialoog met hen bediscussieerd en getoetst alsmede:

- de reden voor de wijziging in kwalificatie en de gevolgen hiervan getoetst en geëvalueerd op basis van IFRS 10;
- de onderbouwing van het verslaggevingsstandpunt inzake de kwalificatie van gehouden belangen als groepsmaatschappijen besproken met de voorgaande accountant.

Reële waarde waardering private equity investeringen per 31 december 2017

Voor de werkzaamheden die specifiek gericht zijn op de waardering van de private equity investeringen per 31 december 2017 verwijzen wij graag naar het kernpunt: Juistheid verwerking, waardering en presentatie en toelichting verkrijging belang in Value8 Tech Group N.V..

Presentatie en toelichting

Wij hebben de toelichting in de jaarrekening specifiek onder de paragrafen 7.1 Impact stelselwijziging geëvalueerd op toereikendheid en het voldoen aan EU-IFRS richtlijnen.

Wisseling accountant

Bij een eerstejaarscontrole dient de accountant een aantal additionele werkzaamheden uit te voeren die nodig zijn om voldoende kennis van de huishouding te verkrijgen en een adequate controleplanning en controlestrategie op te zetten.

Tevens zijn deze werkzaamheden gericht op het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie ter zake dat de openingsbalans geen materiële afwijkingen bevat en de grondslagen voor financiële verslaggeving consistent zijn toegepast of wijzigingen op passende wijze zijn verwerkt en toegelicht.

Als gevolg van de wisseling van accountant bestaat het risico dat onvoldoende geschikte controle-informatie omtrent de openingsbalans wordt verkregen. Vanwege deze omstandigheid is dit een kernpunt van onze controle.

Voorafgaand en gedurende onze controle hebben wij onder meer:

- overleg gevoerd met en kennis genomen van de werkzaamheden – via een dossier review op het 2016 controle-dossier – van de voorgaande accountant;
- kennis genomen van voor de controle relevante processen en procedures bij MKB Nedsense N.V.;
- controlewerkzaamheden verricht op de openingsbalans;
- de jaarrekening 2016 beoordeeld op belangrijke waardeeringsgrondslagen en verslaggevingsstandpunten waaronder de kwalificatie van gehouden belangen;
- een controleplan opgesteld en dit plan afgestemd met de raad van bestuur en de raad van commissarissen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de andere onderdelen zoals vermeld in de inhoudsopgave.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering op 2 januari 2018 aangesteld als accountant van MKB Nedsense N.V. voor de controle van het boekjaar 2017.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zaltbommel, 27 april 2018

accon avm controlepraktijk B.V.

Namens deze:

w.g.

J.S. Visch MSc
Registeraccountant

BIJLAGE BIJ ONZE CONTROLEVERKLARING OVER DE JAARREKENING 2017 VAN MKB NEDSENSE N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het samenstellen van een team dat beschikt over voldoende specialistische kennis en expertise benodigd voor de controle van de op reële waarde gewaardeerde private equity investeringen. Wij hebben daarom een waarderingdeskundige in ons team opgenomen;
- het naast de reguliere controlewerkzaamheden verrichten van additionele werkzaamheden aangezien de controle van de jaarrekening 2017 ons eerste jaar als accountant van MKB Nedsense N.V. is. En waarbij deze additionele controlewerkzaamheden voornamelijk omvatten:
  - controlewerkzaamheden om voldoende en toereikende controle-informatie te verkrijgen ten aanzien van de openingsbalans van 1 januari 2017, inclusief overleg met de voorgaande accountant en het bespreken van belangrijke waarderingsgrondslagen en verslaggevingsstandpunten en een dossier review op het 2016 controledossier;
  - controlewerkzaamheden om inzicht te verwerven in de vennootschap en haar omgeving, inclusief de interne beheersing en IT systemen; en
  - controlewerkzaamheden ter beoordeling van de geschiktheid van de waarderingmodellen voor het op reële waarde waarderen van private equity investeringen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling

aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.